

CANDELA

iese odată pe lună în comuna Valea-Lungă, Jud. Dâmbovița

ABONAMENTUL 4 LEI PE AN

Doctele fericite ale campaniei duse împotriva noastră

Nu suntem îngimfați și nu iubim
pada de sine. Fiindcă, în mod abso-
lut desinteresat, ne-am închinat
pataputerile de muncă numai folo-
rului Bisericii noastre, toate roadele
unele ale acestei lupte, nu le so-
ptim ale noastre, ci ale însăși Bi-
sericii. Vrașmașii ei însă, cari în
săd fatali sunt și ai noștri, au vrut
să ne prăpădească. În acțiunea lor
crâmbă împotriva intereselor Bi-
sericii și a noastră, nici nu s'au
putut gândi măcar la ceasul greu prin
care trece azi neamul nostru.

Mșel și infami, bărfind pe o per-
sonă bisericească străină de lupta
noastră și voind să strivească pe un
geni, care n'a lipsit dela orice
luptă pentru binele Bisericii în
stomacul lor, au crezut că noi
ne vom sfârși și că ei vor triumfa.

Nebuni și orbi! Ei au crezut că în
câmbul pe care ni l-au declarat cu
steri dela Diavolul, ne vor în-
tinde pe noi, cei întăriți în luptă cu
reclama în Dumnezeu!

Ca și cei trei tineri, pe cari cup-
tul cel de foc i-a răcorit, așa și pe
ei, lupta zavistnicilor nu numai
nu ne-a demoralizat, ci chiar ne-a
întărit și ne-a înmulțit.

Lovitura încercată de Păr. Mo-
șoia și de aliații săi declarați, în
sedința Consistoriului superior din
18 Octombrie a. c., a avut drept
rezultat întărirea Comitetului re-
dactor al acestei foi.

Noi elemente, gata și dornice
să muncească, vin să sporească
bătăliile noastre, promițând
asistență simțită în redac-
ția revistei. Privim, deci cu încre-
dere spre izbăvirea noastră viitoare
prin acceptarea izbăvirii Bisericii de
dela ce o încercă de câțiva ani
și.

Redacția.

Sub noua direcțiune

Luând în mâna mea conducerea acestei
reviste, nu am nevoie să fac o mărturisire
de credință. Cititorii *Candelei* mă cunosc deja,
din unele articole pe care le-am publicat în
coloanele ei, iar persoanele bisericești mai
influențe mă știu de mult, fiindcă totdeauna
m'au văzut interesându-mă de aproape de
toate câte se petrec în Biserică.

Și ultimul eveniment petrecut în Biserică,
de care cu părere de rău a trebuit să iau
cunoștință, a fost mașina infernală adusă de
Păr. Moșoia la Consistoriul superior, pe
care a făcut-o să explodeze în ședința dela
5 Octombrie curent.

Din niște inimi întunecate, s'a revărsat ve-
ninul cu care Părintele Moșoia a început
să improaște la Consistoriu în numita zi. Și
veninul acela trebuia să înecă *Candela*
și s'o ștergă de pe fața pământului.

Așa s'a plănuțit, dar nu s'a nimerit. Căci
la *Candela* eram și eu, și dacă Păr. Cernea
n'ar fi putut-o duce înainte, din cauză că e
preot, și ușor poate fi redus la tăcere de
ceiace au mai multă putere și trecere ca
Sf. Sa, deși mai puțină inimă, — o puteam
însă duce eu!

Văzând deci că la mijloc e o întreagă ca-
bala țesută la întunec de infernali popi și
vlădici, mi-am zis că eu, care de multă vreme
lupt în Biserică cu tot felul de potlogării, pe
care le-am dus până la tronul Regelui și la
tribuna Parlamentului, am datoria de a nu
lăsa pe acești oameni să fie striviți sub apă-
sarea interesului de gașcă și a exploziunii
pornite din mașina infernală a Părintelui
Moșoia.

Ei observ cum de multă vreme se incru-
cișează în Biserică toate curențele care se
luptă. Ca cel ce am inimă de creștin și vad
unde e dreptatea și cinstea, nu puteam sta
pasiv, ci în inima mea de mult eram hotărât
pentru o ceală de bărbați ai Bisericii și în con-
tra altei grupări, care însă nu merită numele
de grupare, ci de bandă.

Și când acum lucrurile au ajuns la acest
pas acut, încât banda lui Moșoia s'a ho-
tărât să dea atacul cu toate forțele, atacul ho-
șilor și necinstiților contra celor demni și
cinstiți, profitând de pozițiunea lor privile-
giată în Consistoriul superior, am înțeles că
e un păcat să stau la o parte și să lipsesc
de ajutorul meu pe luptătorii cel curăț, care
trebuie să întărească, pentru că să poată zdrobi
întră necinstea, infamiei și nevredniciei.

Atacul Părintelui Moșoia a fost încercă-
rea desperată a bandei oculte, în care Arhie-
reul Vărbulei auză din greu cu inodatul
gândurilor diabolice. Numai decât am înțeles

de ce e vorba și am auzit glasul conștiinței
mele care mi-a poruncit să alerg în ajutorul
celor nedreptățiți și apasați.

Vor desființarea *Candelei*. Dar n'o vreau
eu, fiindcă îmi trebuie și mie, ca să strig prin
coloanele ei, pentru propășirea gândurilor de
folos pentru Biserică și pentru înlăturarea
netrebnițiilor. Nu ne potrivim la păreri cu
părintele Moșoia și ai săi. Sf. Sa vrea dis-
trugerea acestei reviste, eu vreau menținerea
ei. Rămâne acum să vedem care pe care.
Dar de o rece eu am scris mai mult ca Sf.
Sa, cu toate că eu sunt simplu mirean, iar
el e preot și teolog, mi se pare că eu am
să pot mai mult ca Popa cel intrigant dela
Popa Chișu.

Înt'adevăr, pe mine n'a durut mai mult
inima de cele bisericești, din care pricină și
lucrez pentru Biserică de zece de ani. Am
apărat de multe ori adevărul Bisericii, cu
cuvântul și cu scrisul, în contra bărfitorilor.
Nu odată, ci de multe ori am scris eu la re-
vista *Amvonul* și, iarăși, de multe ori am in-
tervenit eu pentru apărarea așezămintelor bi-
sericești ale strămoșilor, împotriva celor ce
voiau să le desființeze.

Deci eu dând probă că posed mai multă
convingere creștină și mai multă dragoste de
Casa Domnului decât însuși Păr. Moșoia,
care nu e tare decât în intrigării, urmează că,
între mine și Sf. Sa, el trebuie să cadă înfrânt.

De acela *Candela* va trăi și nu va muri, ca
să vorbesc în stilul Psalmilor, Părinte Moșoia.
Eu iau personal în mână conducerea ei, și
vai de acel fariseu care-mi va sta împotriva.

Eu știu că Biserica e așezământ sfânt, in-
temeiat de Domnul Hristos, dar mai știu că
în el s'au furlșat cel fără-de-lege care s'au
sui pe scaunul lui Moisi și zmintesc popo-
rul. De acum înainte vestesc că iau în mână
conducerea acestei reviste, pentru că să lu-
crez aci împotriva fariseilor și să-i împedec
de a se mai sui pe scaunul lui Moisi.

Dacă Păr. Moșoia și cu ai săi n'au vrut
să mai vadă *Candela* așa cum era, iată că
le facem gustul: n'au s'o mai vadă! Dar au
s'o vadă altfel, și are să fie cu mult mai rău
ca înainte. De acum *Candela* nu mai apare
sub conducerea unul preot, care ușor poate
fi lovit și nevoit să tacă. Ea va apărea sub
conducerea mea, care nu mă tem de fulgere
fariseice. Dimpotrivă, le înștiințez să facă bine
să se teamă ele de mine.

Nu ameninț pe nimenea, însă înștiințez, așa
cum am înștiințat de mai înainte printr'un
articol din *Epoca* dela 11 Octombrie c. și prin
Neamul Românesc dela 18 Octombrie c., pe
care-l reproducem în cele ce urmează.

Și acum, cred că ne-am înțeles—nu-i așa
Părinte Moșoia?—și la lucru!

Paul Panăitescu.

In jurul acuzărilor

dela Consistoriul superior

Domnule Director.

Pentru că în ședințele de Vineri și Luni ale Consistoriului superior (2 și 5 Oct. c.) s'au ridicat acuzări relativ la unele publicațiuni bisericești, care ar ataca pe anumite persoane din biserică, vă rog să-mi dați și mie voie să restabilesc unele adverburi și amănunte pentru că nu se odică nimeni acuzărilor nedrepte.

Revista *Candela*, denunțată de Prototul Popescu-Moșoaia că ar ataca pe unii urmasii, e o publicațiune la conducerea căreia eu am avut o largă parte, și fiindcă nu vreau să văd pe alții acuzăți de cele scrise de mine, vin a declara în public că eu răspund de toate plângerile și incriminările ridicate de Păr. Moșoaia.

Eu nu fac parte din rândurile preoților și teologilor. Sunt însă un creștin a cărui inimă bate pentru Biserică, și, din cauza aceasta, urmăresc de aproape tot ce se petrece într'însa. Cu părere de rău însă am constatat adeseori că nu toți slujitorii Bisericii, mici și mari, sunt la îndrăgirea chemării lor, și atunci, cu inimă îndurerată a unui creștin, am pus mâna pe condei și am scris. Dar n'am scris pentru a batjocori, ci pentru a înfrunța pe cei răi și a-l obliga: sau să se îndrepte, sau să lase altora locurile pe care le dețin.

Atacurile sunt drepte și eu le susțin până la capăt. Se înșală Păr. Moșoaia, și împreună cu el, toți amicii din Consistoriu și de afară, dacă cred că, pedepsind un preot, vor înceta și atacurile care li se aduc. Se înșală, pentru că lemele atacurilor nu sunt preoții, de care se zice că le scriu, ci acei curi nu-și cunosc chemarea lor de preoți și arhieri și comit fapte cari nu se cuvln.

Și dacă este vorba să pedepsiți pe preotul care denunță relele, pentru că cei vinovați să continue în păcatele lor, se vor ridica atunci credincioșii pentru a protesta contra nedreptăților unor seniori ai altarului.

Pe acest motiv, eu sunt hotărât acum să fac și acest pas. Deci declar categoric și apăsător că voi lua sub a mea personală și exclusivă conducere revista *Candela*, și să mă poștească apoi Păr. Moșoaia să mai vină cu ea la Consistoriu. Eu nu sunt preot, și CU MINE SE VA VORBI ALTFEL decât cum se poate vorbi cu un preot, cămintă i se poate pune în gură pumnul stăpânirii.

Eu voi pune mâna pe biciul de foc și voi arde fără milă și fără păcare.

Voi face opera de creștin, fiindcă voi curăți și voi înțepta. Când cei în drept nu fac aceasta, nu suntem de vină cu o facem noi, creștinii. Când părintele Moșoaia și cu ai săi vor să pue călășul în gură celor ce nu arai pot trăi cu orgiile din Biserică, să mă aștepte pe mine că nu voi întârziia un minut de a-mi

face datoria de creștin contra stricărilor abuzative.

Primit. Vă rog, Domnule Director, așteptarea stimei și mulțumirile mele respectuoase.

Aparat în *Epoca* și *Neamul Românesc*.

Paul Panaitescu

Miseii vor să producă scandal în Biserica tocmai în aceste clipe mari

Ședința Consistoriului superior dela 5 Octombrie a. c. se ocupa, între alții și între altele, și de modesta mea persoană.

Așa a plăcut duhului chiricesco-cernăienist, și așa s'a întâmplat!

Eroii zilei au fost: Parintele D. Popescu-Moșoaia—preotul care face bezele cocoanelor trumoase la biserică Popa Chițu din București și care le cere adresa, când le primește liturghia—P. S. Arhieriu Evghenie și P. S. Episcop Calist al Argeșului.

Dânșii au căzut la sorți să facă aceasta, și, ca să nu contravină statutelor bandei chiricesco-cernăieniste, s'au executat după litera.

Cu ce poșta am răs, când am citit povestirea ziarelor, că Parintele Moșoaia a prezentat și citit în Consistoriu un memoriu de 17 pagini! Auzi!... 17 pagini... scrise de Moșoaia, care n'a putut scrie niciodată în viața lui mai mult de două pagini anoste!

De sigur, I. P. S. Mitropolit Pimen, cași I. P. S. Mitropolit Primat, cași alți ierarhi și Preoți consistorioși, au recunoscut numai decât, în cetania nenorocitului Moșoaia, proza lui Cernăianu!

Și de ce mă acuza pe mine Parintele Moșoaia? Ca scriu în *Candela* articole insultătoare la adresa ierarhilor!

Dar care să fie oare articolele incriminate? Căci ce am scris eu a fost sub semnătură, și mai degrabă se vor găsi sub semnătura mea articole de apărare a vredniciei ierarhicești.

Intr'adevăr, sunt două ziare în București, unul proprietate exclusivă a bandei chiricesco-cernăieniste: *România creștină*; și altul, pus în serviciul turburătorilor bisericești, nu de ieri de alaltieri, ci din timpuri mai vechi, de atunci de când există și scandalul, în Biserica, numit: *Liga antisemită*.

Incep să urle turbații prin *România creștină*, și *Liga antisemită* începe îndată țitura. A atacat *România creștină* pe fostul Mitropolit Atanasie, a strigat și *Liga antisemită*. A injurat *România creștină* pe cei doi Mitro-

poliți. Înalt Prea Sfințitul Koon și Pimen cași pe Arhimandritul Scriban, cași a răspuns prin *Liga antisemită* aceleași insulte.

Fondul atacurilor și injurăturilor același și la *România creștină*, și la *Liga antisemită*, numai că alți rectorul ei, d. avocat Dr. Sachelarie, cu nițică frică de Dumnezeu, mai murează puțin tonul.

Conducătorul *României creștine* este unul din purtători numelui de pe firul bandei chiricesco-cernăieniste, anume C. Cernăianu; iar conducătorul *Ligei antisemite*, cu privire la chestiunile bisericești, încă de atunci de când ziarul acesta și-a uitat menirea, schimbând frontul din fața jidanilor primar împotriva Bisericii și clerului, — este Economul D. Popescu-Moșoaia.

Ei bine, de atunci de când apar *Candela*, și de atunci de când eu am intrat în comitetul ei de redacție, cât mi-a stat în putința, am socotit datoria mea să iau atitudine împotriva turburătorilor, mai ales în aceste clipe supreme.

Mi s'au întins și mie curse destule de către deșuchiații scandalagii cernăienii Bisericii.

Prin intermediari de buna credință am fost solicitat să fac front împotriva celor doi Mitropoliți, împotriva arhieriei și episcopii, și mai ales împotriva Arhimandritului Scriban. Mi s'au adus material bogat împotriva Episcopilor Nifon, Calist și Teodosie, mi s'au trimis chiar spre publicare articole împotriva Prea Sfințiilor Lor, mi s'au făgăduit multe și de toate, mi s'au făcut propuneri, prin amici intimi mei, să primesc bani și să trec pe partea turburătorilor, și, în fața incercărilor lor și a intransigenței mele, mi s'au închipuiesc cât de groaznică trebură le fi fost turburarea, de n'au putut răbda nici măcar în Consistoriu!

— Stai!... îmi va riposta cineva: scrie și tu articole împotriva arhieriei. Ai scris împotriva Arhieriei Evghenie și Bartolomeu, și dacă n'ai scris a scris *Candela*, din al cărei comitet de redacție faci parte și deci te aflu tu în tagma scandalagiilor.

— Da! n'aș tagadui aceasta. Eu numai o rezervă. *Candela* nu s'a ocupat niciodată de viața intimă a Prea Sfințiilor Bartolomeu și Evghenie (de s'ar ocupa! N. R.). *Candela* scris niciodată articole răutăcioase împotriva Prea Sfințiilor Lor. *Candela* numai a demascat lumii bisericești opiniei publice cooperarea numitului arhieriei cu turbații din banda chiricesco-cernăienist. *Candela* le știe gătura aceasta și corește și aștepta ca numiții arhierici să vină la calea bună, oricât de târziu ar fi fost!

măntul pe care l-au prestat către bandă. Dar nu zice și Biserica de Irod că mai bine i-ar fi fost lui de și-ar fi calcat jurământul către Irodada decât să fi decapitat pe Ioan Botezătorul?

Și eu zic același lucru. Să nu se șapere prea tare Prea Sfințiiile Lor. Nu spun aci și nu spun nimănuia ceace știu din mărturisirea proprie a lui Cernaianu despre legământul lui cu Prea Sfințiiile Lor, căci sunt dubovnic. Reimprospateze-și numai în minte Vlădica Evghenie scena dela sfințirea bisericii Rasvan din comuna Lupșanou, jud. Ialomița, dacă mai poate, căci aceasta doar a văzut-o atâta lume. Iar Vlădica Bartolomeu aduca-și aminte că o petițiune a mea, pe când era admistrator al Casei Bisericii, nu i-a putat veni pe masă dinainte, din pricina viesparului, decât doar prin mijlocirea lui Cernaianu...

Am atacat pe Vlădica Bartolomeu pe chestiunea cursurilor dela facultate. A mea e vina? De când studenții au pierdut dreptul de a se plânga împotriva profesorilor lor?... Și a mea e vina dacă P. S. Bartolomeu nu corespunde așteptărilor în cariera sa de profesor?

Și apoi, ce ironie a soartei!... Scandalagiul Moșoaia să mă atace pe mine în Consistoriu, pentru că scriu articole împotriva ierarhiei superioare?... Tocmai el, care o viață întreagă n'a știut decât să injure pe frații lui preoți, pe vlădici, și mai ales pe acei care i-au făcut bine!... Da bine, cine injură mai dihai că părintele Moșoaia prin *Liga antisemită*? Cine injură mai țigănește pe Arhimandritul Scriban, pe Mitropolitii Konon și Pimen, pe Parinții Dr. C. Popescu, Dumitrescu-Icoana, Teodorescu-Amza — ca Popescu-Moșoaia prin *Liga antisemită*?

Dar Moșoaia a injurat cu deșănțare vrednică numai de el și pe Vlădica Bartolomeu. I-a împacat el Cernaianu, pentru combinațiunile bandei, totuși Moșoaia, din când în când, își da în petec și-i ridică Prea Sfințitului Bartolomeu pe toți sfinții în cap. Mi-e rușine mie să reproduc aci vorbele urâte cu care Moșoaia acoperea acum trei ani pe Vlădica Bartolomeu.

Alte dați însă revine și-i ia apărată, cum a făcut în No. 52 An. X al *Ligei antisemite*, bine înțeles, așa cum poate Moșoaia apăra, mai ales când vrea să facă pe prostul, cași cum nu i-ar ajunge prostia câtă o are.

N'are încontro, trebuie să intervie pentru P. S. Bartolomeu, fiindcă așa se pretinde Cernaianu.

Oricare alt preot din țara românească, în locul lui Moșoaia, cu un proces pendente înaintea instanțelor judecătorești, atentat de Epitropia Seminarului «Nifon»

pentru potlogarii, ar fi fost mai cumintei în vreme ce Moșoaia, prin calitatea de membru în Consistoriu, își permite, în cel mai înalt for bisericesc pentru preoți, să arunce bomba furnizată de banda neagră din Biserica țării noastre.

O tempora! O mores!

Un ultim cuvânt: Prea Sf. Evghenie, vorbind împotriva mea și a *Candelei*, spunea că Prea Sf. Sa a fost unul dintre susținătorii legii Consistoriului superior și că de aceea a fost atacat de *Candela*. Prea Sf. Sa se vede că e chiar hipnotizat de bandă. Căci ce are a face *Candela* cu legea Consistoriului? Legea aceasta s'a votat acum șase ani, iar *Candela* nu are nici doi ani de existență....

Prea Sf. Sa nu înțelege din *Candela* nimic mai mult decât ceace-i ordonă Cernaianu.

Și când a zis *Candela* că Prea Sf. Sa inspiră *România creștină*? Dimpotrivă, *Candela* a zis că *România creștină* inspiră pe P. S. Evghenie.

Fără îndoială că Onoratul Consistoriu superior a fost prea indulgent cu Moșoaia și cu celelalte instrumente ale bandei chiricesco cernaïeniste, cu ocazia tentativei lor dela 5 Octombrie a. c.

Grozav aș vrea să știu dacă unele obraze au simțit palmele administrate de I. P. S. Mitropolit Pimen și de d. Administrator al Casei Bisericii, care au înfierat tentativa bandei în aceste clipe mari; iar înalt Prea Sf. Mitropolit Primat Konon a fost ideal, când a propus și obținut amânarea procesului cu turburările din Biserică pentru altă vreme, care va fi numai a lor. Eu unul mă pun la dispozițiunea autorității, pentru demascarea bandei care operează în Biserică.

Banda știa că, prin cunoștințele mele, eu îi puteam fi periculos. Văzând că prin niciun mijloc nu mă poate atrage, a căutat să mă prindă într'o cursă primejdioasă prin oamenii ei din diferite centre ale țării.

La un moment dat, redacția *Candelei* primea zilnic relațiuni privitoare la unele înalte fețe bisericești. Tuturor celor care mă solicitau, le-am recomandat pe omonimul meu Cernaianu, care a făcut ceva afaceri d'în specule de natura aceasta.

O dovadă elocventă este lepadarea lui de autorii fițiucii *Tipuri din Sinod*.

Pentru a pune odată capăt asalturilor ce mi se dedeau și pentru a-mi lămurii punctul de vedere, iată ce scriam eu—între altele—în *Candela* No. 13 din Mai a. c., sub a mea semnătură:

«Incontestabil că Biserica noastră are nevoie de o primenire, de o aerisire, fiindcă unii dintre fruntașii ei lasă prea multe de dorit.

«Astăzi însă nu e ceasul părilor, nu e vremea deslanțuirii pa imilor. Azi e ceasul înălțării sufletelor!»

«Biserica și presa ei sunt datorare să dea pilda curățeniei sufletești în aceste clipe hotărâtoare pentru neamul românesc. Ajungă spectacolul dureror, pe care ni-l oferă politicianismul și presa lui de azi!»

«Biserica să rămână curată de această intinaciune. *Sfântul Sinod azi este și trebuie să fie solid și unitar*. Clerul este și trebuie să fie în ordine și la postul pildei celei bune.

«Injure cât va pofti cloaca cernaïenista pe Mitropolitul Primat și pe Arhimandritul Scriban.

«Noi le vom opune disprețul și solidaritatea noastră. Azi, între noi, cler și popor, e cel mai desăvârșit acord, și toți ne rugăm lui Dumnezeu pentru realizarea dorințelor neamului nostru,

«Măine, când fața neamului nostru se va schimba, și Biserica se va schimba la fața.

«Datoria noastră, cler și popor, azi, e să stăm de veghe și să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne ajute; iar împotriva vrăjmașilor noștri—inclusiv cloaca cernaïenistă—să ne împlelim sâbiilor de foc».

Credincios acestui crez, pe care mi l-am fixat, eu nu am primit și nu am publicat nimic împotriva conducătorilor bisericești, pe care i-am socotit elemente bune în Biserică.

Că am îngăduit în *Candela* să se atace unii preoți și arhieriei, mădulare conștiente ori inconștiente ale bandei chiricesco-cernaïeniste, și numai pe această temă, — aceasta n'o tăgăduiesc.

De viața lor intimă, pe care de asemenea o cunoaștem, *Candela* însă nu s'a ocupat până acum, pentru că tot a sperat în mai bine.

Nici n'am atacat pe Prea Sf. Evghenie pentru necunoașterea dogmelor, după cum nici pentru activitatea Prea Sfinției Sale de 16 ani.

Bine ar să se poată lauda Prea Sf. Sa cu roadele îndelungate ale predicării Prea Sfinției Sale la Mitropolie. Cu toate acestea nu știu cum, dar pe unde a predicat Prea Sf. Evghenie pe la București, îi merge alt nume decât acela de mare predicator.

Eu am predicat numai 6 ani aci, la Valealunga, într'un sat de munte, și tare mult aș dori—o cer chiar—o cercetare a activității mele. Nu mă sfiesc să afirm că mai multă lume cercetează Biserica mea, în orice zi de sârbătoare, decât multe alte mari și bogate biserici din București... Și afara de asta, la mine se vad, se percep roadele muncii. Nu s'a înfițat în țară Biblioteca religioasă, ale cărei cărți-

șoare să nu le împart enoriașilor mei, și nu cred să am în satul meu un contingent mai mare de 15 la sută dintre enoriașii mei, care să nu aibă Biblia.

De aceea, în împrejurările nenorocite de azi, în vreme ce, în auditoriul Prea Sfințișilor Evghenie, Bartolomeu și al preoților ca Moșoaia s'a găsit atâtea conștiințe de vânzare, eu mă pot prezenta și înaintea țării și a nemitarnicului Judecător, cu turma mea întreaga și sănatoasă.

Îmi pare rău că a trebuit să zic acestea despre mine și să trag astfel de concluziuni.

A cui e vina, dacă oarmani ca Moșoaia și P. S. Evghenie sunt atât de puțin patrunși de demnitatea lor și de momentul prin care trecem?

Candela afirmă continuu că Moșoaia și cei doi arhieri arătați aci sunt instrumentele bandei chiricesco-cernaeniste, banda care turbură Biserica de câțiva ani de zile într'una, și ei, în loc de a căuta să spulbere prin fapte asemenea gravă acuzațiune, în loc de a înfiera pe infamii turburatori, se fac, dimpotrivă, instrumentele bandei și, într'un înalt for bisericesc, arunca cu noroi în noi, cei care ne-am luat ingrata sarcina de a demasca și nimici această dezastroasă campanie. Ar trebui să fie cneva cu desăvârșire orb și imbrobodit la minte, ca să nu priceapa dreptatea acțiunii noastre și cooperarea vrăjmașilor noștri manifestați în ședința Consistoriului dela 5 Oct. a. c. cu banda ucigașă chiricesco-cernaenista.

Interesele bandei cer stingerea *Candelei* și depunerea condeiilor noastre. Aceasta a cerut-o Moșoaia și ceilalți coasociați ai săi. Bandei îi trebuie scandaluri și noi îi stăm în cale. *Candela* însă nu cedează. Ea simte că și-a îndeplinit datoria și nu se pleacă.

Fiindcă, în calitate de preot sunt om sub autoritate, și din cauza aceasta *Candela* nu poate fi destul de liberă în mișcările ei, iată, am lăsat altuia conducerea ei. Banda însă nu poate fi satisfăcută, pentru că revista continuă, și mai întărită ca înainte. Pe mine n'au izbutit să mă corupă, și dacă au văzut că se izbesc de imposibil, au încercat să mă supună prin înșelarea bunei credințe a autorității bisericesti superioare. Dar cum n'a mers cu mine așa n'a mers cu revista. Ea fost așezată pe temelie și mai trainică.

Ată: cei doi Mitropoliți, cât și alți Episcopi și Arhieri, sunt pe deplin edificați cu privire la organizația bandei chiricesco-cernaeniste în Biserica, și am siguranța că opinteala ei din ședința dela 5 Oct. a. c. a Consistoriului superior a fost ultima carte jucată.

De altfel ceasul acesta este și ul-

timol pe care banda îl mai are de trăit. De ce nu i-am da dreptate?

Măine, când Biserica noastră va cuprinde tot neamul românesc, când numărul elementelor bune ale ei va fi sport cu elementele viguroase care i se vor adăuga, locul bandei din Biserică și al membrilor ei nu va mai putea fi decât acolo unde vor fi și vrăjmașii neamului de azi.

Cu un singur regret vom rămânea mâine: acela că în ierarhia superioară, în corpul preoțesc și în consiliul profesorilor teologi s'au putut găsi azi coade de topor și caractere păcătoase, și, de asemenea, acela că în momentul cel mai suprem al vieții poporului românesc, într'un înalt for bisericesc, s'a putut petrece aceia ce s'a petrecut la 5 Octombrie. c.

Pr. I. Popescu Cerna

De ce se ocupă biserica română

Măne vom avea războiu. Vor fi răniți de susținat sufletește, infirmii de de mângâiat, familii de ajutat. Numai marea iubire și mila creștină sunt în stare să afle cuvinte pentru anume suferinți.

Ce e mai natural decât ca Biserica în adunările ei, Consistoriu și Sinod, să se pregătească pentru ceiace va fi de făcut atunci, mâine poate?

Ei bine, de un războiu s'a ocupat Consistoriul ieri. Preotul Moșoaia, apoi arhiereul și episcopul cutare s'au plâns că-i supără gazetele și au cerut o cruciată pentru satisfacția lor personală. O cruciată contra celui negru intrigant care nu e printre salariații propagandei catolico-germane, Doamne păzește! ci e arhimandritul Scriban.

Parintele Mitropolit al Moldovei a vorbit pentru ca să amintească *altă* datorie. «Dar ce? o să așezăm noi tunurile», a răspuns un ierarh.

Și, în ziua aceea, o Preasfințișilor, mi a fost tare rușine, mie care nu sunt nici măcar dascăl la o biserică de sat...

Din „Neamul Românesc”.

N. Iorga

Prietenul

unor

Sinodali

Era într'o seară din Ianuarie, când un martor ocular îmi povestea o scenă pe care o vazuse la spitalul Brincovenesc.

Un individ adusese în trăsura o femeie, care se otrăvise și voia s'o le-

pede iute s'o ștergă grabnic, fără să spună nici cine e femeia, nici cine e dînsul.

Dar intendentul spitalului, d. Popovici, i-a pus îndată întrebările necesare pentru asemenea cazuri!

— Cine e femeia? Cum o chiami?

— Nu importa, a răspuns individul.

— Dar dumneata cine ești, l-a întrebat d. Popovici.

— Nu importa!

După acest de două ori «nu importa», văzând d. Popovici că are face cu un individ suspect, l-a luat din scurt, și numai așa a capatat răspunsul: «Sunt un avocat oarecare».

Dar apoi iar a început dialogul «nu importa»:

— Cum te chiami?

— Ce importa cum mă chiami?

— Cum înă? a răcnit la el d. Popovici, vii cu femeia pe moarte și vrei să spui nimic? Și vrei s'o ștergi? Niculae, ia du-te repede de la poarta să nu scape asta și adu numai decât un sergent să-l duca la secție.

Portarul se repezi, închise poarta și veni cu sergentul.

D. Popovici spusese agentului for public: Du-l pe asta la secție și spune d-lui Comisar să-i stabilească identitatea, că o tot încurcă și nu vrea să spue cine este. Spune-i cum a vrut să fugă, lăsând aici o femeie necunoscută pe moarte. Dar vezi, mă, ține-l bine să nu-ți scape!»

Sergentul îl lega de mâini și plecă cu el la secție zicând: «Lasa, d-nu Popovici, că-l fac eu de spune și lăsa-te care l-a supt dela înasa».

Acest individ e prea nerușinat țilhar Cernaianu. Și tocmai el, care voia să-și spue numele, ca să nu afle faptele sale nevrednice, e acela care a avut obraznicia de bestie să da petiție la Sinod pentru faptele altora!?

Adică în ce calitate? Nu cumva să bucura de trecere pe lângă dispreț prelați?

Ca culme a obrazniciei sale bestiale a cerut Mitropoliei să-l facă preot libatar la biserică Sf. Vineri Herăști în timpul când el avea relații necunoscute cu femeia care s'a sinucis în trăsura, din pricina că el, țilharul înșelat-o, cerându-i zestre mai multe după cum a declarat însași în fața victimei.

Și alta culme: Ca să facă pe față bunul, s'a constituit de bună voie curatorul unei librării nemțești, Moșoaia din Trier, și a dat în judecată pe un plagiat pe trei vrednici prelați din biserică noastră: pe P. S. Nicolae, pe Episcopul Hușului, pe Arhim. Ștefan și pe Economul Savin și pe doi profesori universitari: Economul Nazarie

...ionu, ca să-i poarte pe drumuri
...i terfelească. Căci ce poate con-
... o bestie ca dânsul în ale litera-
... bisericești!

Și cine se găsește asociat cu această
...tie de Cernăianu în petițiile lui
...re Sinod? Cine? Un arhieru din
...od!

Apoi voi, care spurcați Sinodul, voi
...teni ai tilharilor, aveți, poate și
...pida speranță să ajungeți episcop?
...edeși c'o să vă mai strecurați așa
...m s'au mai strecurat și alți ne-
...ernici?

Afară din Sinod nemernicilor și ne-
...inaților! Jos! Jos! ticăloșilor bat-
...coritori de cele sfinte, voi care pân-
...riți totul și toate ascunși în haine de
...hierii!

Ce? Biserica este pentru acoperirea
...taloșilor voastre!? Sa compromiteți
...cei buni din Sinod!?

Până când gândiți voi că o să vă
...lase lumea să batjocoriți Biserica!

Paul Panaiteșcu

Demnitatea Arhierască

Mare și grozavă paguba este pentru
...Biserica, ori de câteori dispore câte
...n mare ierarh! Dar totuși este cu
...ult mai mare pagubă, și decl mai
...ist, când poporul, sau, mai bine
...is, guvernele, nu caută să pue la loc
...celeași mari valori și când nu caută
...ridice la locul cel sfânt pe cei cu
...oare și curată valoare sufletească.
...te înșală amar guvernul care crede
...a, înlesnindu-și momentan interesele
...eschine, va scăpa de consecințe foarte
...le. Din contră, aduce mari incur-
...turi!

Cine oare a fost mai păcalit, mai
...marât și mai incurcat în cunoscutele
...scandaluri bisericești din anii trecuți?
...ne decât guvernul, care s'a incurcat
...ngur, fiindcă a comis imprudența de
...i se amesteca în chestiunile bisericești
...are nu pot fi de resortul unui guvern!

E foarte bine că asemenea amestec
...duce incurcături și provoacă scanda-
...ri, fiindcă răul trebuie să producă
...volta și să nu aducă stări durabile.
...umai binele trebuie să dureze; răul nu.

Sunt foarte vinovați, de asemenea,
...ceice tolerează răul. Guvernanții
...prelați rai pe scaunele nalte ale
...Bisericii, și apoi nu știu cum să se
...scotorosească de ei. Și cu toate a-
...stea, dacă greșala s'a făcut, ea nu
...trebuie perpetuată prin menținerea în
...turi cu răspundere a unor oameni
...mai pre jos de orice răspundere. E
...arte anapoda ca, după ce ai pus
...marhi rai, să te plângi că lumea se
...șcă contra lor.

Se mișcă? Dar e o datorie să se
...miște, fiindcă acea mișcare are de scop
...nlăturarea răului și nu continuarea lui,
...din cauza greșelii dela început, a unui
...guvern fără pășare către Biserica.

Nu există mai mare și mai neruși-
...nată crimă din partea guvernelor în
...contra Bisericii, decât când își bat joc
...de ea, punând pe cei netrebnici la lo-
...curi sfinte sau tolerând pe cei care,
...strecurându-se în ierarhic, nu se mai
...astâmpăra, nu pun frâu rețelilor lor a-
...pucături, ci mai grozav sfidează lumea!

Câte n'am văzut eu și câte n'am
...pățit, numai spre a apăra de jafuri și
...de distrugere mănăstirea Rogozu din
...Râmnicu-Sarat! Ea e dania strămoși-
...lor noștri, și ei au putut mult mai
...lesne s'o apere de Turci și de Tătari
...decât putem s'o apărăm noi astăzi de
...hojiile Episcopului Dionisie!

Ce am văzut, zic, în lupta pentru
...a apăra mănăstirea, nu mai uit nici-
...odata! In crimele episcopului nostru, e
...ceva ca din povești!

Ce s'a petrecut în 1903 la mănăs-
...tirea Dalhauți! Crime scandaloase, și
...Dionisie nu a fost caterisit, pentruca
...în 1911 să comită alte acte criminale
...la mănăstirea Rogozu, unde, prin grave
...maltratări, silind pe călugărițe să sub-
...scrie acte false, a cauzat moartea sta-
...riței, care se opunea fiorosului episcop!

Și de atunci încoace, el tot nu se
...mai astâmpăra. El sfidează lumea,
...fiindcă e dintre ceice «nici de Dun-
...nezeu nu se tem, nici de oameni nu
...se rușinează». Bisericele le darăma,
...mănăstirile le desființează, pe tâlhari
...ii hirotonisește (abia puțini buni se
...pot strecura în cler), luându-le bani,
...spre a batjocori și a distruge credința!
...El însuși pradă, omoară! La Rogoz
...zvârlea ca un taur cu picioarele în că-
...lugărițe, când s'a dus acolo, în me-
...morabila zi de 10 Septembrie 1911,
...silindu-le să subscrie actul fals spre
...a distruge mănăstirea și a face pe
...placul străinului Șuțu. S'a repezit cu
...ghiarele la gâtul Arhimandritului Vi-
...chentie, pentru bani, și a vrut să-i tunda
...barba, iar după ce i-a dat 800 de lei,
...ca să scape de necinstea de a i se
...tuinde barba, i-a mai cerut 100, zicân-
...du-i: «Mai da-mi 100 să te spovedesc!»

Mai în urmă, Arhimandritul Vichentie
...a fost omorât de către tâlhari, prin
...chinuri și bătăi groaznice, in ziua de
...6 Mai, Sâmbătă spre Duminică noap-
...tea. Venise lume la biserica mănăstirii,
...și mirându-se că arhimandritul întârzie
...din chille, s'au dus la el și l-au gă-
...sit zăcând într'un lac de sânge, legat
...de mâini, iar cu pieptul și gâtul sfa-
...rămat.

Tâlharii au furat și o condică a măn-
...năstirii. Cautau acte de posesie a schi-
...tului. Dar, în mare parte, actele erau

la mine în păstrare, date de arhiman-
...dritul. Căci se temuse să nu i le fure
...episcopul, care cu orice preț voa să
...distrugă schitul, ca să încaseze pa-
...rale bune dela cotropitorul Șuțu.

Murind chiar atunci și avoatul Sava
...Gherghiceanu al lacomului Șuțu, se găsi
...în inventar la tribunal și o poliță a
...episcopului. Eu știam de mult despre
...ea și-i vorbisem personal ministrului
...și telegrafiasem regelul. Prin poliță
...găsită, faptul se confirmă.

Vestea unei morți așa de grozave
...a arhimandritului a fost ca o neșpusă
...bucurie pentru Dionisie.

Arhimandritul era un sfânt și mu-
...rise martir, ca apărător zelos al măn-
...năstirii. Lacul de sânge închegat statu
...mai bine de 8 luni în camera în care
...fusesse omorit, și nu vrea episcopul să
...o deschidă până ce nu am intervenit
...eu la parchet.

La procesul crimei dela Curtea cu
...jurați, nu se văzu de fel ca parte ci-
...vilă cineva dela episcopie, ca să apere
...interesele mănăstirii, s'a vorbit însă în
...timpul procesului de rolul episcopului
...și al slugilor cotropitorului Șuțu. Ra-
...posatul rege Carol a avut dela mine
...destule documente și telegrame în ches-
...tiunea mănăstirii Rogozul. Am recla-
...mat și la Senat și la Sinod, în mod
...confidențial, căci îmi gonise preotul
...de ziua hramului mănăstirii. Voia să
...închidă și biserica. Am cerut cu străș-
...nicie, și nu m'am lăsat până nu am
...aslistat la ancheta pentru dezrobirea
...mănăstirii și la dovedirea jafurilor co-
...mise de slugile Șuțului, care știau pe
...episcop cumpărat de stăpânul lor. S'au
...făcut și interpelări în Camera în ches-
...tiunea mănăstirii Rogozul, când pădu-
...rarii Șuțului au arestat pe o călugărița.
...Voiau ca prin teroare să golească măn-
...năstirea. Episcopul Dionisie nici nu
...sufia. El aproba și ajuta toate nelegi-
...uirile în contra mănăstirii, căci luase
...arvuna de 5000 de lei.

Toate acestea sunt faptele unui epis-
...cop, care pretinde să i se zică «Prea
...Sfințite»! Și pentru unele din aceste
...isprăvi, el a și fost decorat de mi-
...nistru!

Acel episcop e membru în Sinod și
...în Senat. El are onoarea de a deli-
...bera în chestiunile sacre bisericești, cu
...alți distinși prelați... In fine, el are
...puteri foarte mari asupra preoților și
...călugărilor, puteri date de legile civile
...și bisericești!

Dar ce tristă și îngrozitoare reali-
...tate! Ce tristă pentru nenorocita epar-
...hie a Buzăului!

Câte nu face și câte nu îndură bes-
...tialul ei episcop, în goana să după
...bani! Câte nu a pățit, și tot nu se
...învața miste! Nenorociții de preoți îi
...sufăr toate mojițiile și tâlhăriile, dar se

gasesc și unii care îl amenință - care cu polițele, care cu bătaia, care cu revolverul.

Oamenii, văzându-se jăcmaniți, se desperează și recurg la orice. Starețul Chiprian dela Găvanu a fugit tocmai la muntele Atos, ca să scape de el. Nu s'a mai oprit pe la alte eparhii, crezând ca toți vor fi ca Dionisie.

Intr'o zi de Rusalii, când cu marea drama dela Dalhauți, a pus pe jandarmi să bată în mod salbatic pe un nenorocit de arhimandrit, care slujise liturghia în ziua aceea. Ii silea să mărturisească neadevăruri. Și pe când pe arhimandrit îl bateau îngrozitor jandarmii într'o chilie, în alta chilie episcopul se prosterna la prefect, pentruca lucrul să se facă mușama!

Demnitate arhierască e aceea care se impune prin haine nu numai, ci prin faptele frumoase care măresc credința. Arhierul este reprezentantul celei mai frumoase podgoabe a Bisericii Iisus Hristos a zis: «Nu aruncați mărgăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cumva să-i calce cu picioarele și, întorându-se, să vă rupă pe voi», adică: Nu dați Biserica pe mâna nemernicilor, ca să o batjocorească și să ne sfășie ce avem mai sfânt!

Mare lucru este un arhieru, și de accia e mare nenorocire când pe cel rău și neme nic îl așezi în fruntea Bisericii. Căci acolo sus el nu se va prăca, ci va terfeli locul apucat.

Dupa cum în societatea laică avem parveniți bogați și care prin cultură nu s'au putut desbăra de cele rele ale firii lor, ci își păstrează cu scumpătate toate apucăturile grosolane în orice treaptă i-am ridicat, tot așa avem și în clerul de sus mahalagii și mojici de tot felul, cu apucături de vizitii (a la Sofronie), dar cu diplome teologice care nu fac două parale.

Inima și nobleța este totul. Când un episcop le are pe acestea, el este neinvins în hotăririle sale pentru binele Bisericii.

Dionisie a darâmat o biserică a lui Ștefan cel Mare din Râmnicu-Sarat, biserică în care materialul de construcție se închegea atât de tare, încât era ca o singură piatră, un adevărat monolit. Purta și numele de biserică «Piatra». A trebuit s'o darânic cu cazmale, ca altfel nu s'a putut. Trebuia darâmată însă, fiindcă, zidindu-se alta nouă, episcopul mai căpata o ocaziune de a jumuli de parale.

Pe când însă acest lup bisericesc pradă bisericile, Vrednicul Ierarh I. P. S. Conon, Mitropolitul Primat al României, a oprit darâmarea bisericilor și a scăpat de ruină pe altele, precum a fost cu biserică zisă «Cu Sfinți». Afișul pus de Primăria Capitalei, pentru

a i se vinde cărămida, înalt Prea Sfinția Sa l-a rupt.

Deci cu un ierarh ca I. P. S. Conon, biserică cu Sfinți a scăpat de ruină iar biserică «Piatra», tare ca piatra, a fost darâmată de un arhieru ca Dionisie.

Așa dar omul sfințește locul, iar nici de cum tâlharul nu se sfințește prin locul pe care-l ocupă.

Demnitatea arhierască cea adevărată și sfântă nu se poate defăima și vatama prin nimic și nici naturile josnice, care bârfesc pe prelații distinși nu pot avea efecte durabile. Mai vârtos se dau ei pe față ca urzitori în ascuns, pentru a compromite pe cei curați.

E nevoie de regenerarea Bisericii și de aducerea ei în stărea de a răspunde trebuințelor mari prin care trece țara. Cel întâiu pas al regenerării însă trebuie să fie curățirea Sinodului de ierarhii cei rai. Căci e mare degradare și mare nenorocire pentru Biserica de a avea în slujba ei episcopi tâlhari și ucigași, arhierii vițioși și nedemni, mojici, în relațiuni cu pamfletari ordinari, renegați, criminali, escroci și coade de topor ale străinilor, pentru a terfeli pe cei cu adevărat demni și sfinți ai Bisericii noastre.

Contra tâlharilor, stricaților și nemernicilor suiți pe scaunul legii a strigat Hristos între pereții templului: *Vai vouă cărturarilor și fariseilor fățurnici, care semănați cu mormintele cele vârnile pe din afară, iar înduntru sunt pline de pulțegaiuri și necurăție!... Fariseule oarbe, curată mai întâiu partea dinăuntru a pahorului și a buclului, ca să fie și cea de afară curată.*

Așa arhierii nu ne trebuie nouă și de aceștia să nu mai pue guvernele pe scaunele cele de sus ale legii creștinești. Să nu mai pacatuiască așa cum au păcătuit până acum, fiindcă ce au semănat au, și cred că nu se mîndresc cu de alde Dionisie și Popa Iapă!...

Paul Panaitescu

Vrăjmașii noștri mint

Nu odată s'a întâmplat că inșiși hoții au strigat: «Sărliiți, ne omorâ hoți».

Așa a fost la Consistoriu în ședințele dela 2 și 5 Octombrie 1915 a. c.

Avem în Biserică oameni care numai au uneltit și care au lucrat în înțelegere cu scandalagii din Biserică, ba încă i-au și plătit, pentruca să fie înșirați oamenii de treabă și muncitori, dar care nu erau pe placul intriganților de calibrul Episcopului Calist, Arhierul Evghenie, etc. În special, a fost ataca Arhimandritul Scriban. Toate scandalurile care s'au pus la cale, dela căderea Mitropolitului Atanasie încoace, au fost scornite numai de ceata scandalagiilor din Biserică. Fie turbu-

rarea cu *Misa Biblică* la Sinod, ba procesul *Micii Biblie* la Consistoriu, fie procesul lui L. Ghermăz cu *Revista ortodoxă*, fie alte chestiuni mai mărunte, cum se întâmplă cu apariția unor cărți didactice la Consistoriu, toate provin numai și numai din puzosul cale a intriganților. Și mai pun ei și uneltiri de toate soiurile, de care se știe dimineață până în seară, fiindcă de muncă rodnică nu sunt capabili.

Și s'au deprins așa cu uneltelea, fiindcă se pare că orice contradicție pe care o pusec în cale, orice oprire din partea celor se arată scârbiți de atâta neajude, e uneltelea contra lor, o încălcare a drepturilor lor. În menea nu trebuie să aibă dreptul de a zice o vorbă, fiindcă e «anathema», în schimb trebuie să fie stăpâni pe întregul domeniu ocărilor, și să nu li se conteste de nimic acest drept.

Din revolta preoților și a creștinilor în contra acestei stări de lucruri, a apărut *Candela*. Cum era și firesc, față de asemenea tip de *Candela* a vorbit tare și apasat. Ca doar era să vorbească cu mânuși față de scandalagii dela noi, care nu înțeleg decât de la noi. Sunt tot acel care erau și la 1908-1910. Nu căzuseră cu toți în genunchi, în fața campaniei dela *Vestitorul* și dela *Biserica română*. Cu acești oameni cum trebuia vorbit? Se înțelege că nu cu tonul care se întrebau către niște oameni cum se cade. E obicei să se combată asprimea tonului. Bine, să se combată. Dar acesta e numai unul din mijoci. Trebuie să se aibă în vedere și cîmăcel către care scrii, căci nu poți întrebă către fiecare acela limbaj. Singura cerință e să fi cuvîncios. Cuvîncios e însă un spațiu foarte larg. Poți vorbi cu cineva blînd, cuvîncios, aspru și cuvîncios. Noi am vorbit aspru și cuvîncios, fiindcă așa se cuvenea pentru obrazele către care scriam.

Și în fața bandei de speculanți ai Bisericii, care voiau să aibă monopolul cercetării celorlalți, după vederile lor necinstite pentru ca să-și deacearnă lor diplome de oameni cinstiți, — s'a ridicat deodată *Candela* și nu le-a plăcut. *Candela* venea cu o critică a necinstei lor, cu o acțiune foarte dreptă și care corespundea unei adevărate necesități. Cum s'a arătat prin articolele numerele trecute, pretutindenea ea a fost primită cu brațele deschise. Era nesuferit de răspândit de *România creștină*, și a fost primită ca o mîntuire aparițiunea *Candelei*. În ne laudăm. Sunt cuvinte care s'au spus în aceste reviste de hărbați foarte serioși, și căror nume le-am scris, dacă n'am ști că expunem persecuțiunilor și răzburărilor la noi și mai cu seamă în Biserică, unde, de decăteori spui adevărul, se zice că înșirați.

Noi am apărut ca o reacțiune contra hulului cîmăcel răspândit de *România creștină* ca un strigăt de alarmă, contra unei organizații a incapabililor, stricaților și necinstiților din Biserică, care, pe lângă tot în loc de a se ascunde sub pămînt, le trebuia și presă, ca să injure pe oamenii de treabă.

Era de răbdat? Era bine să se mai lăse. Nu se încurajau prin aceasta tocmai vrăjmașii ai Bisericii?

Ni se spune: Dați prea mare importanță *României creștine*. Ea nu mai are nicio valoare. A căzut cu totul. Dela 3000 de exemplare, a ajuns la 400. Sunt județe în care aproape nici nu e cunoscută. A fost odată o mare oarecare trecere, din cauza scandalului dela dal, nu din cauza valorii ei literare. Într'înă e păcat să te mai oprești la ea. Li

dai motiv să se creadă că tot mai poate ceva.

Nu recunoaştem tot adevărul cuprins în această obiecţiune. E o idee pe care o împărtăşim şi noi pe deplin. Dar ceea ce trebuie avut în vedere în această chestiune, nu e *România creştină* în sine. Ştim noi prea bine că nu are nicio valoare. Avem în vedere însă că în jurul ei stau o ceată de uneltitori bătrâni, plini de zavistie şi de alte vinovate poftă. Aceştia stau ca dracii în tartar şi deapănă şi deapănă firul intrigel de nu mai înprăvesc. *România creştină* nu e nimic prin ea însăşi şi prin jăvrelile ei de scriitori, care măgălesc foile cu priceperea mărtoagei de Stancu Păunescu. Dar ea e alimentată şi încurajată de vlădicii interesaţi, de popii netrebniici, de mişei viştoşi, care plătesc de frică de a nu fi terfelii. Fără toţi aceştia, de mult ar pune biata *România creştină*. Cu ei şi o duce de abia îşi şine zilele. Să nu fi fost ei, de mult nu i se mai auzea de nume!

Noi nu putem face abstracţiune de aceştia, de bătrânii sfetnici şi Chiriceşti sprîjinitori ai *Românilor creştine*. Prin urmare, când am apărut noi, am avut în vedere întreaga intrigărie a speculanţilor din Biserica noastră, care se gădesc strănşi în jurul unuia organ de scandal.

Admiţând chiar că în acţiunea noastră am ajuns la exagerări, suntem noi începătorii? Noi suntem oamenii motivaţi de a scrie ce scriem, din cauza celei de intrigărie şi netrebniici care au copleşit Biserica şi care mai sunt şi obraznici. După ce că sunt cum sunt; după ce că nu lucrează nimic, ci ochii lor numai după bani şi interes; după ce că nu se pricep decât să urzească planuri diabolice, apoi mai vor să fie şi toleraţi şi nu admit să li se spuie de cineva cine sunt şi câte parale fac.

Ei sunt cu adevărat hojii şi tot ei strigă „Hojii”!

Dar pentru ce strigaţi, mă rog? Pentru că v'am pus mâna în chică? Adică e dreptul vostru să faceţi potlogăriile pe care le săvârşiţi şi e datoria noastră să vă suportăm murdăriile?

Aşa, Domnilor, Părinţilor şi Prea Sfinţilor?... noi trebuie numai să le suferim, şi voi să le faceţi gogonate? Aşa, Domnule Chiriacescu? dumănea al dreptul să stârneşti procese în Biserica, iar noi să le suportăm cu capul piecat?

Mi se pare că obraznicia dela Consistoriu a întrecut orice margine şi că banda de hînte mârşave care a invadat Biserica şi care uneltesc dela întunerec, înţelege să-şi exercite autocratismul mişeliilor ei!

Oare ce zic despre acest tupeu al prea neruşinaţilor obraznici din Biserica Prea Sfinţilor şi preoţii care nu sunt în bandă? Ce zic înalt Prea Sfinţil Mitropolişii Conon şi Pimen ce zice Prea Sfinţitul Teodosie?... E o datorie a tăcea faţă de aceştia? E drept ca noi să luăm în pace această ceată organizată, pentru ca ea să stăpânească în voie? Nu e o datorie a interveni în contra ei şi a o mărgini?

Aşa am simţit noi. Ne-a mişcat datoria, şi hidra a ţipat la Consistoriu. Era glasul hojului căruia i-al turburat socotelile. Trebuiau luate măsuri nu contra lor că sunt oameni netrebniici şi organizaţi în bandă, trebuiau luate rigori straşnice contra celor ce ţipau contra bandei, adică contra noastră.

Aceasta a fost toată urzeala dela Consistoriu. A ţipat banda veche de scandaluri bisericesti, fiindcă ne-am apucat să o denunţăm, şi de aceea suntem vinovaţi, de aceea trebuiesc luate măsuri în contra noastră.

Alta vreme însă a durat scandalul în Bi-

serică, şi membrii bandei n'au zis nimic! De ce nu ţipau şi atunci?

Dacă în Biserica nu trebuiau să fie atacuri, de ce nu s'au ridicat contra lor scandalagiul dela Consistoriu, chiar din clipa când astfel de atacuri au eşit la iveală?

Prea Sfinţitul Evghenie, care strigă acum în contra *Candelei*, a operat cu Cernăianu la întunerec şi la lumina zilei. Foia de scandal a acestui dezmaşat era adusă la Sinod ca argument în contra *Mizei Bibliei*. Zicea că presa face agitaţie şi nu se poate să nu se la măsuri, că se zminteste obştea creştinilor. Şi presa pe care se întemeia Prea Sf. Sa era *România creştină*. Deci un ziar care a înjurat totdeauna şi a cărui deviză dela început a fost numai scandalul, ziar pe care cu un an înainte însuşi Prea Sf. Sa îl denunţase la Sinod ca foaie murdară, îi servea ca argument contra *Mizei Bibliei*. Şi acum Prea Sf. Sa protestează contra atacurilor, după ce el însuşi a operat împreună cu foile de atacuri scandalolose!!!

Va să zică *România creştină* trebuie protejată şi *Candela* oprostă? Aşa Prea Sfinţele Evghenie? Poţi pune mâna pe conştiinţă (Cernăianu spune că şi-e indobitocită) şi pe de o parte să te serveşti de *România creştină*, la Sinod, adică de o foaie eminentemente scandaloasă, iar pe de altă parte să arunci cu peatra în *Candela*? Pe sufletul Prea Sfinţel Tale de om şi de arhieru... mai rea e *Candela* ca *România creştină*? Şi fiindcă nu vel putea afirma aceasta, căci nu e drept, vin şi te întreb: Pentru ce nu te-ai ridicat în contra *României creştine*, care de atâţia ani murdăreşte viaţa noastră bisericască? Ai răbdat-o atâţia ani de zile, te-ai acomodat cu murdăriile ei, după ce te-a înjurat şi pe Prea Sf. Ta—şi n'ai strigat contra ei, fiindcă mai apoi te împăcaseşi, şi acum te-ai găsit să strigi contra noastră, care biciuim murdăriile aceluia ziar de scandal?!

Dar Păr. Moşoaia pentru ce o fi strigând contra noastră? Din momentul ce Sf. Sa e bun prieten cu Cernăianu, atât de bun, încât Cernăianu îi tratează afacerile Sf. Sale şi-l împacă cu P. S. Vartolomei, pentru ce ar mai fi supărat pe *Candela*? Căci ori eşti contra ziarelor de scandal, contra celor ce insultă pe chiriarhi, şi atunci nu poţi sta în legătură cu Cernăianu care face ceiace dezaprobl tu; ori te acomodezi cu ei, petreci cu ei, te pupi în bot cu ei, te plimbi la expoziţie cu ei, te întâlneşti cu ei pe ascuns şi pe faţă, şi atunci nu te mai poţi revolta contra ziarelor de care spui că insultă pe chiriarhi. Dacă Cernăianu face aceasta, şi totuşi nu strici prietenia cu el, de ce te-ai supăra pe noi, admiţând chiar că am face aşa? Păcatul acesta, dacă e detestabil la noi, e mai puţin detestabil la Cernăianu? Şi dacă Păr. Moşoaia nu se poate împăca cu el, de ce nu cere mai întâi măsuri contra lui Cernăianu?

Şi de ce Sf. Sa apela la P. S. Evghenie? Acest arhieru e exact în acelaşi categorie ca Păr. Moşoaia, după cum am arătat. Deci dacă Prea Sf. Sa nu se revoltă contra lui Cernăianu, nu are cum se ridica împotriva noastră. Iar dacă se ridică, o face numai din motive personale. Se ridică numai fiindcă din interes personal nu-i place ce facem noi, nu că nu i-ar plăcea lucrul în sine. Căci Cernăianu le face încomorate de tot, şi Prea Sf. Sa tot nu-l slăbeşte cu prietenia şi cu ajutoarele. Deci dacă Prea Sf. Sa găseşte cu cale să ajute cu banul său opera de ponegrire a lui Cernăianu, cum ne poate condamna pe noi? Căci chestiunea ocărilor la adresa chiriarhilor e opera amicului său. Dacă asemenea fapte nu-i plac, de ce-l plăteşte pe Cernăianu ca să le facă?

Prin urmare Prea Sf. Sa nu are nimic de zis, când sunt ocăriţi alţii, dar se supără când intră Prea Sf. Sa în joc! Apoi să se lerte. Obiectiv nu se judecă aşa, ci se condamnă sau se aprobă tot ce intră într-o categorie oarecare, nu numai ce-şi convine.

Deci, dacă aşa e cazul cu P. S. Evghenie, cu ce scop Păr. Moşoaia apela la acest arhieru? Evident, numai pentru a trezi patimă Prea Sf. Sale, căci pe altă cale nu-l putea întrebuiţa în contra noastră. Oricine se agită de condamnat în această materie, trebuie să înceapă mai întâi cu Cernăianu, şi fiindcă Cernăianu nu numai nu e condamnat, ci e încununat de onoruri şi încurajat de prietenii arhieresti, urmează că, cu atât mai puţin, putem fi condamnaţi noi, care suntem departe de a fi făcut ce a făcut Cernăianu şi contra ponegririlor căruia noi însine ne-am ridicat.

Ar fi foarte ciudat ca să se ridice contra „ponegririi” noastre tocmai cei ce nu se silesc de a ajuta opera de reală ponegrire a lui Cernăianu, operă pe care odinioară au simţit-o şi P. S. Evghenie şi Păr. Moşoaia, dar de care tac acum, fiindcă interesele le dictează altfel.

Şi, de asemenea, de ce ar mai fi apelat Păr. Moşoaia la Arhierul Vartolomei? Aştepta să se plângă şi acest Prea Sfinţit că l-am nedreptăţit cu ceva, că l-am insultat?

Ar fi foarte greu să se probeze aceasta. Căci noi pur şi simplu am examinat activitatea Prea Sf. Vartolomei, şi nimenea nu se poate plânga că l-am examinat activitatea, fiindcă aceasta nu e un păcat. Nu e vina noastră că l-am găsit că nu-şi face datoria, că nu vine la cursuri, că e rău la inimă, că e arbitrar în proceduri, călcând legi şi regulamente. De asemenea, nu e vina noastră că l-am găsit stând în legături cu scandalagiul din Biserica, că stă la consultaţii cu el, că-l ajută în opera lor de intrigărie bisericască, că nici nu se fereşte de a sta la tafas cu el, umblând cu dânsii pe stradă sau plimbându-se cu trăsura. Nu suntem de vină că descoperim astfel de lucruri şi că le-am publicat, după ce le-am descoperit.

Asemenea fapte ori fac ruşine celui ce le comite, ori îi fac cinste. Dacă îi fac ruşine, n'are de cât să nu le mai comită, deci să rupă legătura cu Cernăianu. Dacă îi fac cinste, n'are de ce se plânga.

Se vede însă că nu-l convine să se ştie cum lucrează. Atunci de ce nu lucrează altfel, ca să nu mai aibă de ce se feri? Dacă însă faptele pe care le face nu-l fac cinste, atunci de aceasta nu suntem noi de vină. Căci ele nu-i fac cinste din momentul ce le comite, nu din momentul ce le-am publicat noi.

Deci şi pe Arhierul Vartolomei l-am întâmpina cu aceeaşi mirare, când ar fi vorba să se plângă contra noastră. Căci de ce s'ar plânga de noi, când Prea Sf. Sa onorează cu prietenia sa pe un Cernăianu? Doar să se ştie bine că, în materie de scandal bisericesc, nimenea nu poate face abstracţie de Cernăianu. Cine tratează cu acest dezmaşat, nu are dreptul să se plângă de noi. Şi cine se indignază de insultele care plouă în Biserica, să înceapă a se scandaliza dela Cernăianu, iar dacă nu se scandalizează de acesta, ci stă la uneltiri cu el, e un făşarnic şi un mişel. Şi fiindcă e foarte drept să se scandalizeze cineva de potlogăriile lui Cernăianu, nu ne mai poate trata pe noi, după acelaşi măsură, de oarece noi suntem protivnicii lui Cernăianu.

Pentru acest cuvânt, nici Arhierul Vartolomei nu poate crâni în contra noastră, pentru că l-am trântit în faţă întreaga inconvenienţă şi făşarnicie, de care s'ar face vinovat prin ridicarea sa împotriva noastră.

De aci se vede că vrăjmașii noștri sunt niște mincinoși și niște fățarnici, când se scandalizează de ce facem noi, dar nu se scandalizează de face Cernăianu. Ei își dau pe față răutatea și părănirea lor, fiindcă ar trebui să înceapă de unde pacostea insultelor izvorăște în Biserică.

Dar, se înțelege, n'au să-și dea pe față prietenii, cu aceasta fac singuri proba că se țin de gât cu Cernăianu.

Apoi de lichelele cernăieniste nu ne temem noi. Nu ne temem de niște oameni atât de decăzuți și de nerușinați, care stau în legătură cu lepădăturile și gunoaiile societății. Dacă aș duc ei lupta contra noastră, vai de capul lor, că nătângi mai sunt și pentru noi ne e nicio greutate de a-i descrie după cum sunt.

Caradag.

Pentru adevărata Cultură teologică

Fanseule oarbe, curăța mai întâi partea dinăuntru a paharului sau a bidului, ca să fie și cei din afară curățați!

Așa de frumoasă și așa de adâncă este înțelepciunea Evangheliei, încât ea rămâne pe veci vecilor izvorul vieții morale, ideale și eterne.

Numai într'înșă și numai în înțelegerea ei să căutăm a afla tot ce trebuie pentru cea mai curată viață... *Cine are urechi de auzit să audă!*

Arhierilor și preoților, care vreți să meritați onoarea cea neîntrecută în strălucire, de a fi cu adevărat apostoli al lui Hristos, călăuziți-vă numai de Evanghelie!

Teologi și dascăli ai tineretului, care vreți să urcați treptele cinstei de a sădi numai gânduri sfinte în sufletele copiilor, veniți cu roți numai la lumina adevărilor eterne ale Evangheliei!

Până când aveți lumina, credeți în lumină, ca să fiți și ai luminii.

Fondul cel mare și sfânt al adevăratei culturi teologice este numai în Evanghelie. Partea cea dinăuntru a paharului și a bidului să fie curată. Arhierul să fie mare, curat, sfânt și demn, cum au fost Sf. Vasile cel Mare al Capadociei, Atanasie cel Mare al Alexandriei și mulți alții, și atunci de sigur că și preoții vor fi vrednici să slujească altarului.

Preoții buni sub un ierarh bun mai buni se fac, iar cei răi sub un ierarh rău mai răi se fac. În zădar vom vorbi de cultura teologică, atâta timp cât în fruntea Bisericii nu vom avea oameni de inimă, oameni sfinți! Câți din pretinșii teologi nu terfelesc îngrozitor Biserica! Și tot așa, cât rău nu fac arhierii, care se trufesc acum că știu carte bisericască, dar nu au inimă creștinească! Căci cultura la dânsii a fost numai ca sămânța căzută pe peatră ori în aram!

Pogorii care n'au lege din fire fac ale legii.

Ei bine, eu am văzut oameni simpli întârind prestigiul Bisericii, iar cei puși s'o apere, făcându-i mari rele. Adevărații vrăjmași ai Bisericii nu sunt cei din afară, ci cei dinăuntru.

Am văzut oameni simpli (cu mult mai pre sus cu inima lor decât mulți teologi de ai noștri) curându-se și intristându-se foarte că în ziua de Sf. Maria (15 August c.), preotul teolog al Bisericii lor, cu cultura teologică luată

dela facultatea teologică din București, a întins o frânghie în biserică, în fața catapetezmei, spre a putea face un control de plată la grijanie în ușa altarului. Nu li se dădea drumul decât celor ce depuneau suma cerută.

Frânghie în biserică pentru bani!

Iar în ziua de 14 Septembrie c., la sfârșitul slujbei, de la biserica Sf. Nicolae din R.-Sărat, acelaș preot s'a așezat în ușile altarului (credincioșii nădăjdulau că o să le ție vreo cuvântare) și, în loc de predică, le citi o listă cu taxele pe care să le plătească la anumite slujbe.

Ce frumoasă artă de oratorie dela facultatea teologică!... Iată pe teologul hirotonit și impus poporului ca preot al bisericii!

Oamenii simpli și necărturari au găsit că este nedemn acest lucru și au strigat: „Da unde s'au mai pomenit, Părinte, istorii de astea sub popa ăi bătrân!?”... Cu trei zile mai nainte murise parohul acelei bisericii, un preot bătrân, onest și nelaconic.

Teologul însă a găsit cu cale să întindă frânghia și să ție discurs despre taxe!

De aici urmează că nici cultura nu se poate prinde de naturile absolut înjosite... *Au văzând veți culege smochine din ciulinii?*

Deci mai întâi și întâi trebuie alege caracterelor curate pentru serviciul Bisericii. Cuvintele Bisericii „Sfintele Sfinților” le putem lua într'o scară mai largă, afară de înțelesul lor liturgic, și să zicem: „Cel sfințit pentru cele sfinte” adică: „Oamenii curați pentru slujba celor sfinte”.

Deci slujitorii Domnului să se distingă prin cuviință, modestie, blândețe și bunătate, iar când e vorba de apărat demnitatea și interesele sfinte ale Bisericii, atunci rigoare și energie neciintită.

După cum se vede, adevărata cultură teologică cere multe condițiuni. Ea nu se reduce cătuși de puțin nici la analizele patristice, nici la dogmatică, nici la traduceri și cercetările din originalele grecești și latinești. Toate acestea pot constitui o înaltă învățătură. Ele sunt însă numai un adaos la un trunchiu care trebuie să existe mult mai înainte de ele. Toată această învățătură trebuie să se alipească pe o inimă curată, cinstită, nobilă, crescută în exemple bune, în Irica Domnului. Degeaba vei da toată învățătura teologică naturilor netrebnice, fiilor care în casa părinților lor au avut exemple necinstite. *Nu trebuie să scoți pe oameni cărora vreți să le dai cultură teologică dintre pușcăriași și dintre hoști de cai, dintre desfrânați și bețivi.*

Fiindcă un teolog a spus că inima face pe teolog — *peccus theologum facit* —, teologii trebuie căutați între cei ce oferă această garanție a inimii. Fără ea, zădarnică e toată dogmatica și ermeneutica.

Cât de frumos și de bine s'a prins cultura teologică de un Dionisie Romanò, care a fost neobosit restaurator de biserici și mănăstiri! De ce? Pentrucă, mai înainte de toate, avea inima curată. N'a avut diplome, cu toate acestea a fost mai mare teolog decât mulți alții, fiindcă sufletul îi era superior.

Asemenea a fost și cu Chesarie al Buzăului care poate că n'a avut diplome universitare, ca unii vlădici și teologi scandalosi, și totuși cine va merita ca el epitaful plin de un sfânt adevăr că episcopi ca el nu se găsesc ori unde!... „Oprește-ți, trecătorule, pasul la pașnicul locaș al colosalei umbre! Sacru e mormântul! Aici ierarhul Chesarie trupul își odihnește de multele în puțin timp jertfiri spre gloria Domnului, patriei și a eternei sale memorii”.

Cine și când va mai merita un astfel de

epitaful? Față de adevărul cuprins în el, cât de trist e prezentul cu „uriciunea pustirii la locul cel sfânt”, după cum spune Dada Proorocul!

E adevărat că știința ajută mult la cauzele adevărului. Este însă adevăr și adevărul fizic și al matematicii. E adevărul moral, cum e, de exemplu, idealul, cuviința, conștiința, cinstea, etc. Ei bine, aceste adevăruri se arată mai degrabă omului de bine celui cu răbdare, statornicie și modestie. Fără acestea, omul, oricât de învățat, fie el chimist și teolog, nu va simți adevărul. Dacă însă pe lângă aceste înalte daruri sufletești, el va avea și multă învățătură, atunci va fi un teolog desăvârșit. Dacă însă ar fi să alegem între teologul cu învățătură, dar fără suflet, și între preotul cu suflet, dar fără învățătură teologică, atunci vom alege pe acesta din urmă, căciace înseamnă că sufletul primează.

Nu cred că se va găsi cineva care să afirme că acest calcul e greșit.

Facultatea noastră de teologie, dacă are rolul de a cultiva cărturăria bisericească și de a o infiltra tinerelor generațiuni, toate celelalte condițiuni morale trebuie deja presupuse, atât la studenți, cât și mai cu seamă la profesori. Numai așa se pot ridica ucenicii care să continue pe învățători.

Marele Chesarie al Buzăului n'a fost mare ierarh numai pentru timpul lui, ci și pentru cei de după el. Căci a știut să toarne din sufletul lui într'al urmașilor, și așa ne-a dat pe Iosif Naniescu, Mitropolitul Moldovei, care a fost un vrednic arhieru.

Adevărata cultură teologică este, deci, aceea care produce caractere și care face să crească credința și evlavia oamenilor.

Să se așeze mai întâi cel sfințit la locul sfinte, și atunci să privim și la facultatea de teologie, care nici nu ar trebui să fie decât o anexa a Sinodului și absolut în totul dependentă numai de Sinod.

Dar atunci să fie Sinodul Sinod în tot unul și unul, fără tipuri a la Dionisie și Sofronie. Și va ajunge Sinodul și la aceeași curățire, căci lumea nu va mai sta îmbrobodită multă vreme, tolerând uriciunea pustirii la locul cel sfânt.

Va fi!... Cine are urechi de auzit să audă!

Ca să fim drepi și compleși, trebuie să accentuăm și cealaltă parte, adică rostul învățăturii. Să nu batem numai într'o lată, căci atunci se pare că trecem învățătura pe un plan secundar și de puțină însemnătate.

Să fim bine înțeleși. Noi nu depreciam învățătura, ci declarăm că ea se depreciază singură, când nu se întemeiază pe comuna sufletului. Noi o prețuim întru atâta, întrucât stă în armonie cu darurile sufletești. Ea ajută la slujirea Bisericii și la satisfacerea sufletului creștin, care are nevoie de înălțare față de contrazicerile timpului.

E foarte curentă vorba că biruința lui Iisus Hristos se datorește, nu vorbelor, ci faptelor.

Gravă eroare! Hristos, așa precum îl descrie Evanghelia, a cutremurat lumea și a câștigat admirașunea nu numai prin fapte, ci și prin puterea cuvântului său. Se știe din Evanghelie cum oamenii care-l ascultaseră curățându-și sufletele au strigat: *Nici osată un om n'a vădit ca omul acestu*. Deci el rămâne pentru eternitate modelul seblim al cuvântării evanghelice și plină de o neîntrecută frumusețe. De aceea până și un adversar ca Ernest Renan afirmă că „evangheliile sunt niște palate construite din diamante”. *Și de zine și că ele sunt în literatură cel mai de preț obiect de artă*. Într-o pictură e o fecioară de 16 ani zugrăvită de Rafael sau un copil zugrăvit de Correggio.

Și atunci iată pentru ce citirea Evangheliei cu ~~un~~ inimă ne înalță mintea la strălucirea celor nevăzute și veșnice. „Fiecare rînd dintr-însa, spune tot Renan, este un original de o frumusețe divină”.

Scutul cel mare al Sfîntului Ioan Hrisostom a izvorit din Evanghelie. Operele acestui sînt (traduse pe românește de P. S. Episcop Teodosie al Romanului) continuă a fi pentru teologii noștri cea mai frumoasă podoabă literară, dacă ar avea un dram de inimă să cerceteze frumuseța lor (1).

Caracteristica teologului trebuie, deci, să fie armonia inimii cu învățătura. Cine nu are inimă, degeaba mai umblă cu învățătura, căci va minți lumea. Va vorbi despre ce nu simte, și atunci predica sa nu va avea efect. Pe de altă parte, bine înțeles, fără învățătură, nu va putea cuvînta cu meșteșug.

Absolut niciun rezultat sănătos nu se obține, când celce vin pentru căpătarea așa zisei culturi teologice, spre a deveni preoți, nu au chemarea sfîntă și curată, ci obțin numai diplomele pentru carieră de căpătuială. Facultatea de teologie însă trebuie să dea mai mult decât atîta. Trebuie să dea *caractere*, nu *cariere*, *apostoli*, nu *funcționari*. Și atunci iată pentru ce acei deveniți preoți, teologi numai cu diplomele, întind frînghiile prin biserici (2), iar alții se țin de cămătărie (3), de bătaie, lasă morții în drum, și câte alte grave nevrednicii, dovedite cu prisosință! Și cine face acestea? Nu numai nevoiașii fără carte, ci și cei cu teze de licență în teologie! — Și încă, dacă ne vom ridica mai sus... până la episcopul celui cu frînghiile în biserică! —

Așa dar, încheind: Pentru a avea preoți curași și sfinți (și aceasta este adevărata cultură teologică, care ar putea duce la curățenie și sfințenie), ne trebuie mai întâi episcopi absolut și în totul demni și cu adevărat curași și sfinți. Dacă va fi această condiție, *toate celelalte se vor adăuga nouă*. Căci cine va avea inimă, va avea inimă și pentru învățătura cea creștinească.

Guvernele însă trebuie să-și schimbe mentalitatea și să nu se mai bucure când găsesc slugi. Să se gîndească bine că slugile sunt pentru bucătărie, nu pentru scaunele episcopale. Deci să nu mai pue slugi pentru călăuzirea noastră creștinească, ci oameni formați cu demnitate în slujba statornică a binelui. Să nu se îngrijească numai ca cel ales să îndeplinească condițiunea școlară de a avea diplomă, ci mai cu seamă și înainte de toate cea ntorală a cinstei și demnității. Pe lângă învățătura, să se pue mult temei pe viață, fiindcă, după cum zice Platon, oricât de frumoase ar fi știința și adevărul, ideea binelui este totuși superioară și le întrece în frumusețe.

(1) Măi bine din acestea s'ar citi în biserici, după traducerea vrednicului Prelat de la Roman, decât lista cu taxe de plată, cum a făcut un preot la Rimnicu-Sărat.

(2) Identic cu cei care ține predici despre taxele pe care trebuie să le plătească credincioșii.

(3) Cum e un preot din Rimnicu-Sărat, căruia toată lumea îi zice *Papa Dobînda*.

Paul Panaitescu.

Rugăm stăruitor pentru plata abonamentului, în Comuna Valea-lungă, jud. Dâmbovița, prin oficiul Pucioasa.

Croncanii cei mari ai Bisericii

în luptă disperată pentru triumful gheșefurilor și hoțiilor lor.

Înainte de spiritualului Consistoriu al Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, se desfășoară în luna aceasta fenomenalul proces pentru gheșefuri și imoralitate, al fostului protopop de Dâmbovița Icon. N. Popescu Tăța, tristul personaj, cunoscut în parte, cetitorilor acestei reviste.

Principalele capete de acuzație în acest proces sunt:

1) Furarea tuturor sumelor de bani de către fostul Protopop, la sfințirea de Biserici sau redeschiderea lor.

2) Traficul numelui protopop la numirea de parohi, la transferarea lor și mai cu osebire la înființarea de noi parohii.

3) Abuzuri în toate actele lui de administrație.

4) Imoralitate crasă.

După cum ușor se poate vedea, procesul acesta nu e propriu zis, numai procesul ticălosului Tăța, ci e procesul tuturor protopopilor șpanani, traficantii, imorali, și dacă am judeca mai serios, procesul acesta ar cuprinde obraze bisericesti și mai înalte.

Achitarea lui Tăța, înseamnă nici mai mult, nici mai puțin decât legiferarea simoniei, traficului și gheșefurilor administrației bisericesti, după cum și condamnarea lui Tăța ar însemna înfierarea vîștilor cari stăpînesc administrația bisericască.

Când I. P. S. S. Mitropolitul Primat D. D. Dr. Konon, cași d. Ministru al Cultelor I. G. Duca — recte d. P. Gârboviceanu — au deferit cazul lui Tăța spiritualului Consistoriu, am convingerea că au făcut aceasta, tocmai pentru a înfiera abuzurile intronate în administrația bisericască, pentruca, cu viața socială nouă, ce va începe de mîni încolo, și Biserica să pornească, primenită, refăcută moralmente, — cel puțin la nivelul turmei — la drumul cel nou și necunoscut, ce se arată omenirii.

Astfel pusă chestiunea, procesul acesta, a cărui judecată ține Consistoriul pe loc, aproape o lună întreagă de zile, merită o deosebită atențiune, iar membrilor din spiritualul Consistoriu al Ungro-Vlahiei li s'a incredințat o mare și grea sarcină.

Prin sentința acestui Consistoriu, în procesul lui Tăța, se va vedea, dacă Biserica se poate ridica la înălțimea momentului de azi. Aci nu mai poate fi vorba de sentimente și resentimente. Sentimentele au și ele locul lor; e o crimă a se jertfi Biserica de mila șpanului, precupețului, imoralului Tăța.

Mîia vrotesc, nu jertfă, zice Scriptura, și membrii din spiritualul Consistoriu al Ungro-Vlahiei nu trebuie să uite un moment aceasta.

Prezidentul Consistoriului acestuia e Părintele I. Iordăchescu, profesorul de liturgică și pastorală al Seminarului Central. El bine, sentința în procesul acesta vine să confirme tocmai modul cum înțelege profesorul de pastorală al candidaților la preoție misiunea pastorală.

Evident, rîndurile acestea, în alte timpuri și în alte împrejurări, puteau fi oțioase. Nu aveam niciun motiv să ne

îndoim de dreptatea judecării ~~Croncanii~~ ~~riului~~ ~~bucureștean~~.

— ~~Luzurie~~, în împrejurarea de față, însă, stau cu totul altfel. Croncanii cei mari, semenii lui Tăța, toți fructași administrației bisericesti sau candidații la demnități în Biserica, întregu bandă cernăienistă care, trăiește ~~apoc~~ ~~gheșefurile~~ ~~celor~~ ~~bisericești~~, ~~toți~~ ~~acopția~~, dându-și seamă de gravitatea dreptei judecări în procesul lui Tăța, s'au ridicat ca unul singur și, ca obrăznicia, acolo unde merge, cu influența ~~politice~~ și personală peste tot, cu teroarea și cu invocarea sentimentului milei, ~~unde~~ ~~un~~ ~~reușesc~~ ~~cu~~ ~~nimic~~ — vor să scoată pe Tăța basma curată.

Ca tîmpe a nerușinării, defensorul ecleslastic însărcinat cu susținerea ~~non-~~ ~~zării~~, d. Chiru Costescu — dacă se simțea omul cu pufușor pe botișor! — s'a transformat în apărător al lui Tăța.

Însuși Cernăianu a apărut la braț cu Tăța pe sala pașilor perduți ai Sfintei Mitropolii, pentru a-l vedea membrul Consistoriului și a-l pricepe ~~marea~~ ~~sa~~ ~~poruncă~~ în procesul acesta, iar căteva bandei cernăieniste, Păr. Moșona, a apărut ca avocat al lui Tăța.

Ce adorabil era apărătorul șantagist Icon. D. Georgescu-Dușumea, când căuta să convingă pe membrii Consistoriului, că așa a fost până acum uzul, ca protopopul să-și însușească toate sumele de bani rezultate dela o sfințire de biserică — fle ele chiar mii —, că nu trebuie Tăța pedepsit, că aceasta s'ar putea împata și altor protopopi, etc. etc.

Am auzit că și unii Arhieriei ar fi intervenit pe unde au putut pentru salvarea lui Tăța.

Firește, Tăța a furat din gros și și-a putut permite luxul de a fi gentil cu toată lumea.

Și în urmă, dacă Tăța ar rămănea condamnat, cine ar mai avea curaj în viitor să șterpelească cutiile bisericilor, la sfințirea lor?

Ori dacă Tăța ar lua pedeapsă, pentru că împreună cu defensorul entare au jefuit pe preotul N. la facerea unei noi parohii, care defensor ecleslastic ar mai putea baga ceva în buzunar, la câte o afacere de acestea?

De aceia toți croncanii, toate liftele spurcate din administrația bisericască, în procesul lui Tăța, care era și al lor, al tuturor, au pus mîna de la mîna, cu defensor, cu fost revizor, cu prieteni, cu tovarăși, cu banda neagră care se înfruptă din gheșefurile croncanilor — și s'au zbatut ca să pună piept și să zmulgă o sentință de achitare pentru Tăța și, implicit, o sancțiune a gheșefurilor lor viltoare.

Ba, el cer cu încăpăținare și o primă de încurajare pentru pungăși, cum e în cazul în speță, când s'au năpustit cu toții ca o vijelie, pe cei doi denunțatori ai lui Tăța, Preoții V. G. Alexe și Cernea. Tocmai sfortărea aceasta a Croncanilor pentru salvarea lui Tăța, mă face să scriu acestea, cerînd membrilor Consistoriului bucureștean să fie tari de inger.

Nu pot încheia fără a atrage luarea aminte a d-lui Ministru I. G. Duca și a d-lui Gârboviceanu asupra purtării în calificabile a defensorului Costescu, care i-a contrazis atît de nerușinat. ~~Dăru~~ ~~gheșec~~ ~~pe~~ ~~Tăța~~ ~~vrednic~~ ~~de~~ ~~cond~~ ~~at~~,

și-l trimet în judecată, iar defensorul îl găsește nevinovat și-l apără. Cine e mai mare acelu, la Ministerul Cultelor? Dăpă ori defensorii?

Defensurului Costescu, care face totuși protopop **Tăta serviciu și tot învinsuții**, — de ce? pentru ce? Ghici, **de Garbovicianul** — trebuie să i se retragă numai decât delegația în acest proces și să se delege un defensor dintre cei mai noi!

Membrii Sfântului Sinod și Clerul în genere să știe un lucru: peste Biserica noastră ortodoxă națională, au venit și propagandele catolice și cele protestante și cele calvinești, a venit și ateismul și libera-cugetare și montismul și bogomilismul și altele. Niciana n'a învins. Biserica noastră, **apărăta și neajutorată**, cum a fost, a rămas tot Ea.

Azi a venit adventismul și ne-a băgat în aperieli. De ce? Toate propagandele anterioare ventau în luptă cu dogmele, cu teoriile și cu practicile noastre religioase, și poporul habar n'a avut de gălăgia lor. Adventismul, vine și atacă **clerul**, apucăturile clerului și vițieii lui, și lapta lui prinde. Adventiștii ne lovec după cuvântul evanghelicesc: „bate-voi păstorul și se vor risipi oile turmei,” — și au reușit și reușesc. Clerul trebuie să se **tămăduască neapărat**, să caute a deveni cât mai îngrabă invulnerabil, înmă în fața loviturilor adventiste. Și lecuirea aceasta, trebuie să pornească de sus în jos. Înainte de toate, avem nevoie de o administrație bisericească sănătoasă și corectă. O cer aceasta interesele mari ale Bisericii și Neamului nostru. Ori, sentința achitării lui **Tăta**, face dovada că administrația bisericească e încă în toiul boalei.

P. C.

Complotul dela Consistoriu

În Biserica nu poate fi liniște. În ședința de Luni a Consistoriului superior bisericesc, s'au petrecut lucruri cari deitula că în clerul nostru de sus se află persoane incorigibile. Într'adevăr, din câte scandaluri au fost până acum în Biserica, chiar și cel mai simplu om ar fi trebuit să înțeleagă că, pe această pantă, nu se mai poate continua. Cu toate acestea, pentru ședința de Luni a Consistoriului superior, se puseseră la cale răsbunări, cari nu fac cinstire nimănui, și mai puțin unor preoți și arhleri dintr'o adunare bisericească.

De departe se vedea că a fost înțelegere, Episcopul Calist, a cărui limbuție consistorială se afirmă din ce în ce mai mult, a deschis focul în ședința de Vineri, 2 Octombrie curent. Prea Sf. Sa a început legându-se de preotul Beldie din Fărjanești-Covurlui, pentru niște articole foarte drepte și foarte molensive din „Gazeta Preoților”. Aceasta trebuia să fie introducerea, pentruca altul să continue bombardarea până unde conspiratorii voiau să ajungă. Preotul Beldie n'ar fi fost de loc pus în cauză, dacă n'ar fi fost nevoie să se mascheze puțin acțiunea. Pentruca să nu fie scrisura prea bruscă, spre punctul unde voiau să ajungă, au făcut ocolul pe la Preotul Beldie, care a trebuit atle' să cadă jertfă înfor lor de conspiratori.

După Episcopul Calist, jocal a fost condus de preotul Popescu-Moșoaia. Nu s'a putut înprăvi însă în ședința de Vineri, și

atunci focul a trebuit să continue în ședința de Luni, când s'a dat atacul principal.

Preotul Moșoaia a venit cu nu mai puțin de șapte pagini scrise des cu mașina, pe jumălași de coală, și a început a citi furios și zgomotos. Patimi vechi își găsiră satisfacerea pe răbdătoarea hârtie, și Părinții Consistorioși au trebuit să asculte în tăcere ciocotul unei nedomolite mâni a Părintelui.

A luat apoi cuvântul Arhiereul Evghenie, care s'a plâns de ocările primite prin unele publicațiuni bisericești, dar s'a fent de a spune dacă pe dreptul ori nu.

Chestiunea ajungea groasă de tot, dacă se continua pe această temă. Dar au intervenit Mitropolitul Moldovei și Episcopul Nilon, care au împedecat patimele de a ajunge unde șinteau. Amândoi au declarat că vremurile de față sunt pentru altceva decât pentru a se risipi în joc de patimi și că cinstiții Părinți se încarcă de un trist renume, când publicul va afla ce fac Sfințiile lor și cât de puțin se gândesc la ce ar trebui făcut!

Dacă este să facem o constatare, asupra scandalurilor bisericești, am putea găsi o notă îmbucurătoare, în ceiace privește urzitura care se pusese la cale acuni.

Dela ultimul scandal bisericesc (toamna din 1913), numărul uneltitorilor de zavistii a scăzut. De data asta, ei n'au mai putut atrage de partea lor și n'au mai putut înșela buna credința a unor Prelați, care au înțeles cu cine au a face.

Pentru lauda Mitropolitului Prinat, trebuie să recunoaștem că nu a dat nici o ascultare și nici un ajutor complotiștilor actuali, ci, ca și colegul său dela Iași, a spus că acum avem altele de făcut de cât să ne ocupăm de zavistii. Asemenea și Episcopul de Roman, n'a vrut să audă de complotiști și de uneltirile lor, ci a stat la o parte, și toată ticliala lor a răinas ballă.

De data aceasta, în fruntea complotului s'a ținut numai Episcopul Calist, care a vrut să pe piept Mitropolitului Moldovei și să împiedice sfaturile înalt Prea Sfinției Sale de a-și ajunge efectul. Episcopul de Argeș voia numai decât discuție aprinsă și hotărâri violente, care să consințească răzbunarea și să lăcununeze pe conjurați cu un succes deplin. Secundul Episcopul Calist, în împrejurarea aceasta, a fost Arhiereul Evghenie, care a fost mai slab ca în vremurile de altă dată. Se vede că lua parte la complot, dar nu prea convins de succes și cumînșit, intru câtva de cele de acum doi ani. După Prea Sf. Sa, locul buloiiului care se rostogolea asurzitor, dar gol, era al Părintelui Moșoaia, care lipa disperat după slujbele perđute, și credea că le va putea recăpăta prin complot. Mai în umbră, se șinea, Arhiereul Bartolomeu și alți preoți, cari nu îndrăzneau să iasă la iveală.

În scurt, mai erau încă unii cari ar mai fi avut și ei câte ceva de răzbunat, dar se vede că mânia publică, ce se deslanșuește în asemenea împrejurări, îi va fi înțeleșit, — iar alții, care au stat de data aceasta în tăcere, au socotit mai prudent să stea în ascunziș. Complotiști operatori la lumină au fost numai cei trei numiți mai sus (Episcopul Calist, Arhiereul Evghenie, și Preotul Moșoaia), la care trebuie să adaogam tot atâția pe cei din umbră.

Spre nenorocul lor, conspiratorii au păcatul de a fi puțin inteligenți, și de aceea nu izbutesc. Ei aleg totdeauna rân timpuri, când lumea e abcajtită cu alte chestiuni, mult mai mari de cât inimile lor.

Lasă că acum lumea e altulă de scandaluri bisericești și nu mai răbdă nimic, dar

sunt și împrejurările de apă natură, că publicul e napădit de o unenă eșcărba, în ce aude de alte scandaluri bisericești în gătire.

Acum doi ani, eram după succesul din 1913, când se puneau la cale atâtea reforme relative la viitorul Statului nostru. Se anunșau reforma agrară, și nu mai stătea nimeni oamenilor la ce complotau unii Prelați și socotelile lor ascunse.

De data aceasta, suntem în cele mai apăsătoare împrejurări externe, și lumea ar executat fără milă pe conspiratori, dacă n'ar fi vrut să se astâmpere după cuvintele Mitropolitului Moldovei și ale Episcopului Nilon. Ei trebuie să mulțumească acum acestor Prelați, fiindcă i-au săpat de urgia subterană, care, fără nici o îndoială, l-ar fi acoperit cu o ploaie de ocări — și pe tot dreptul.

din Steagul.

Crestin

Monstruoasele pretențiuni dela Consistoriu

În sesiunea de curând închisă a Consistoriului superior, unii a părinți au emis păreri și au afirmat pentru persoanele lor privilegii cari de mult au încetat în societățile civilizate. Unii prelați și preoți s'au plâns de atacurile ce li se aduc prin unele reviste bisericești și au cerut măsuri împotriva celor cari îi atacă.

Deci cereau pentru Prea Sfințiile Lor privilegiul de a nu fi atacați și întrebunțați autorității, pentru afirmarea acestui privilegiu. Ar fi trebuit să vedem atunci un șir de comploturi, în contra acelor cari au îndrăznit să atace pe Prelatul X și pe preotul Y.

Oare unde trăiesc Prea Sfințiile și Sfințiile Lor? N'au ajuns să înțeleagă că în Statele organizate europenești nu există pentru nimeni privilegiul de a fi pus la adapoc cercetării publice prin presă?

Când capul Statului trece prin purgatoriul presei, când miniștrii și marii demnitari țării nu sunt niciunul scutiți de judecata presei, cum vor Prea Sfințiile Lor să fie scutiți de un privilegiu pe care nimeni nu-l are?

Sunt atacați pe nedrept?... În Statele organizate după felul modern justiția e mijlocul de a te apăra în astfel de cazuri. Dar alerga la mijloace administrative, pentru săli pe cineva la tăcere, e un gest prea generat și autocrat.

Prin pretențiunile pe cari le emit, Prea Sfințiile Lor dau dovada de un clericalism absurd și aristocratic. Ei vor să se încurcuie cu garanții speciale, pentruca nimic să nu le tulbure în mișcările lor și să facă ceea ce pofteste inima.

Aceste pretențiuni sunt periculoase și pentru creștine. Sunt periculoase, pentruca tind la constituirea unei caste care vrea să-și apără privilegiile cu forța. Sunt necreștine, pentruca loc de a fi cu grija la curăția vieții, care are nevoie de măsuri administrative pentru să fie practică, ei alergă la mijloace de cenzură și trângere pentru a înăbuși protestul rugămintei drept în contra abuzurilor lor.

Oare e admisiibil ca o instituție înaltă să pretindă pentru ea dreptul ca nimeni să nu se ocupe de ce se petrece în țară? În contra toate cele ce se fac sunt suși, se deștăruie și mai puțin decât oricare altă instituție. Biserica trebuie să se

gândul să ființa ei nu are nimic de ascuns. Atunci pentru ce Prea Sfinții noștri nu vor ca faptele lor să fie controlate? Pentru ce vor să se abată dela regula normală ca toate faptele să fie văzute și cercetate? Au ceva ascuns și de a cărui cercetare se turbură?

Acest pretext contra cercetării dă de gândit și face un rau serviciu celor cari-l pronunță. Lumea se va gândi, mai degrabă, că oamenii aceștia au ceva pe conștiință, și de aceea lumina unei cercetări nu le convine.

Unde am ajunge noi, dacă faptele n'ar fi supuse unui control și dacă, orice ar face cineva, el ar fi sigur că nimenea nu va putea zice o vorbă? Atunci numai decât se vor furia vitile și abuzurile, fiindcă aceste bunuri rele o duc de minune în atmosfera unde nu pătrunde controlul și lumina.

Se vede că în Biserică sunt multe de ascuns, dacă unii prelați și preoți protestează atât de scandalos împotriva controlului exercitat de presa bisericească. Se vede că Prea Sfinții Calist, Evghenie și Preotul Moșoia își simt cugetul încărcat cu ceva, dacă nu vor să existe în Biserică cuvântul liber și netemător al presei.

În acest caz, vorbesc în chestiune personală, interesați, și deci nu pot fi ascultați. Cu atât mai puțin se poate lua cineva după cuvintele lor. Dimpotrivă, trebuie să se cerceteze ce au aceștia de ascuns, căci nu degeaba s'apă ei contra controlului. Au ceva pe suflet pentru care nu vor să fie trași la răspundere.

Ca și aiurea, în Biserică se petrec multe lucruri care n'ar trebui să fie. După un trecut întreg de abuz și trândăvie, sunt unii cari nu se pot deprinde cu introducerea altei maniere de trai. Ceeace intră în formele normale de existență ale unei instituțiuni, lor li se pare rău și anarhic. Și încă ar avea ceva scuză că așa vede el și că nu se poate acomoda cu formele de azi, dacă cel puțin, această cugetare ar li cinsti. Dar nu e. Căci de ani de zile există campanie în Biserică, și cei ce protestează azi n'au ridicat cuvânt contra ei, ba încă s'au bucurat, fiindcă printr'însa erau loviți adversarii lor. Dar când altă campanie se ridică împotriva celei de mai înainte, tocmai pentru a protesta și a apăra pe victimele ei, abia atunci și-a adus aminte preotul Moșoia că e anarhic, și s'a gândit ca trebuie să protesteze.

Da? Dar până acum de ce n'a protestat, că era pentru ce?

Iată din ce pricină noi privim cele petrecute la Consistoriu drept o acțiune personală și interesată, care nu are scuza de a fi măcar cinstită, chiar dacă este greșită.

Da, cele ce s'au petrecut Luni 5 Octombrie la Consistoriu superior nu au năcar meritul de a fi faptele unor oameni cu bună credință, chiar când văd rău și se înșală. Ar avea dreptul la tot respectul nostru chiar și în acest caz.

Dar nu e așa. Numai reaua credință e izvorul celor susținute de Episcopul Calist, Arhiepiscopul Evghenie și Preotul Moșoia. Ei au vorbit din interes și din patimă, fiindcă nu și-au adus aminte de ordine și disciplină decât atunci când cea mai proaspătă campanie a început să-i piște personal.

Episcopul Calist a spus că nicăieri nu e ca la noi, că în nici o Biserică ortodoxă nu se petrece ce e la noi. Așa e; nicăieri nu e ca la noi, unde însuși episcopul se face instrumente ale intrigii, ale urii și ale răzbinării. Credem că niciodată instituțiunile bisericești nu servesc ca arene de revărsare a patimilor, ca la noi. Credem că în alta parte, Consistoriul ar fi putut aduce mai bune

roade ca la noi. Dar când intr'însul intră intriganti de felul Episcopului Calist și Comp., evident că e ceva unic și anormal.

Creștin

FELURITE

Intimii lui Cernăianu. — Mercuri, 9 Sept. c. defensorul ecleziastic Păcescu a plecat dela Casa Bisericii însoțit de Cernăianu.

Samsarul Cernăianu are și el nevoie de intimi și agenți în toate administrațiile.

Și batjocorit și injurat... și cu banii luați... — Rezultatul vilegiaturii lui Cernăianu, în vara aceasta, prin eparhia Episcopului Sofronie, se poate vedea într'o broșură, pe care Cernăianu o vinde, însuși pe străzile Bucureștilor.

Episcopul Sofronie își merită soarta, și soarta lui vor avea-o toți birmicii lui Cernăianu.

Așa știe Cernăianu să răsplătească binele și ajutorul!

Așa l-a învățat maestrul lui, Chiricescu!

— Cine a subvenționat mai pe larg pe Cernăianu și România Creștină?

— Episcopul Sofronie!

— Pe cine injură acum mai dihai Cernăianu?

— Pe Vlădică Sofronie!

Ale sale dintru ale sale.

Curat vorba șiganului... și batjocorit și injurat... și cu banii luați!

Studentii teologi corupți și preoții ieșeni. — Preoții din urbea și județul Iași s'au adunat și au protestat împotriva studenților teologi cari s'au ospălat de câteva ori cu parale nemlești.

Ei au cerut Mitropolitului Pimen, ca să aducă chestiunea acelor studenți și în Sf. Sinod, pentru a-i declara incapabili de primirea hirotoniei.

Felicităm călduros pe colegii ieșeni pentru naționalismul lor. Totuș avem o obiecțiune de făcut. De ce nu caută ei să găsiască și să înfiereze pe adeverărații și marii vinovați?

De ce n'am condamna mai bine mediul în care se formează sufletul și caracterul studenților teologi? Studenții teologi, sunt tineri cu conștiința în stare de dezvoltare și cum li-o formează educatorii lor, așa o și au.

Cu profesori trădători ca Chiricescu, cu răspopiți ca Dragomir și cu perversi ca Arhiepiscopul Bartolomeu, numai caractere nu se pot forma la facultatea de teologie.

De aceia noi mai de grabă trebuie să plângem pe nenorociții teologi, de cât să-i osândim.

Cine seamănă vânt, culege furtună. — Arhiepiscopul Bartolomeu, în trecerea sa pe la Pitești, a cutădit să vorbească cu un preot de sat, dintre cei mai buni. Într'altă, s'a plăns numitului preot de altitudinea Candelii cu privire la P. S. Sa.

Preotul, care — se vede treaba —

cunoștea bine raporturile dintre P. S. Bartolomeu și scandalogii dela România Creștină, i-a răspuns rîs: «Apoi, Prea sfințe, cine seamănă vânt, culege furtună și piatra va cădea peste acel cure o rostogolește».

O enigmă. — Dl Dragomir Denculescu, profesor universitar și mare nomofilax al Bisericii noastre, nu lasă să-i scape ocaziunea de a mărturisi că acțiunea lui Cernăianu și a alor lui, e o acțiune necesară pentru viața noastră bisericească.

Pe de altă parte S. S. Arhiepiscopul Calistral, cel mai intim și nedespărțit prieten al d-lui Dragomir, mărturisește în public că acțiunea lui Cernăianu și a alor lui, e nefastă pentru Biserica noastră. Totuș Nomofilaxul și Vlădică Calistral stau în cele mai strânse raporturi. Cine poate explica enigma aceasta?

Din isprăvile profesorului Dragomir. — În vara anului 1913, delegații pentru pace ai statelor balcanice au făcut o vizită l. P. S. Mitropolitului Primal. l. P. S. Sa poftise pentru vizita aceasta și pe profesorul Dragomir, tocmai pentru distincțiunea d-sale de mare nomofilax al întregii Biserici ortodoxe. La câteva timp după aceia România creștină a lui Cernăianu batjocoria pe Mitropolitul Primal, insinuând că l. P. S. Sa a chemat pe profesorul Dragomir ca interpret, intrucât necunoscând nici o limbă străină nu se putea întreține cu delegații balcanici și că l. P. S. Sa nu s'a putut saluta cu înalții oaspeți decât numai mulește, cu semne.

Nu e așa, că batjocura aceea, la adresa Mitropolitului Primal, nu avea de unde porni decât dela profesorul Dragomir?

Pe acelaș drum. — Cernăianu a plecat încă dela începutul vacanșii în vilegiatură pe la stațiunile climatice ale Oleniei. Tot într'acolo, a plecat mai în urmă și P. S. Sa Arhiepiscopul Bartolomeu. Le place mult tuturilor turburătorilor să stea în preajma Vlădicăi Sofronie!

Răzbunarea Episcopului Dionisie. — La alegerea Episcopului Sofronie, Episcopul Dionisie al Buzăului, ieșind din sala adunării naționale, s'a adresat unui grup de deputați și senatori: «Sa mai poftiți să va legați de mine. De acum, am scăpat de batjocura voastră, căci azi ați ales pe un Episcop mai vrednic de batjocură de o sută de ori ca mine». Autentic.

P. S. Episcop Sofronie la Târgoviște.—P. S. Sa vine deseori la Târgoviște. Anumite mahalagioaice și maragi dia acel oraș îi cunosc ca pe un cal breaz. Când vine P. Sa la Târgoviște, la ucenicul P. S. Sale, călugărul Mina Panaitescu, se fac niște obeduri și niște orgii, de se cutremură ~~plana~~ voivozilor de sub ruinele Târgoviște.

A venit și în vara aceasta P. S. Sa la Târgoviște.

Părintele Moșoia către Păr. Popescu-Țața dela Târgoviște.—Părintele Moșoia, amicul lui Cernaianu, s'a adresat egalului său într-o scrisoare, lăcomului N. Popescu-Țața, fostul protopop de hăda memorie al jud. Dâmbovița; ca să-i furnizeze acte și documente împotriva Preotului Ion Popescu Cernea, unul dintre redactorii acestei foi.

Sofroniste.—Episcopul Sofronie al Noului Severin a chemat în judecata Consistoriului său pe un preot dela Dragășani, care într'un moment dat, vorbind despre P. S. Sa pîntr'un lapsus linguae, i-a zis, în loc de Sofronie: *Serofronie*.

Din operele d-lui M. Theodorian Carada.—Fostul stăpân al lui Cernaianu a scos în broșura după Revista catolică viața Sfântului Ion Capistran, fara indoială, nu atât de dragul acestui sfânt cât mai mult pentru a adresa o rautacioasă pișcătură excelentului profesor de teologie dogmatică d. I. Mihailescu și mai ales pentru a recedita falșă legenda catolică, cum că moaștele Sfântului Grigore Decapolistul dela monastirea Bistrița nu ar fi autentice, ca ele ar fi ale unui sfânt catolic și probabil. ale lui Capistran.

Un jubileu în lumea bisericească.—În August anul viitor 1916 se implinesc 200 ani dela executarea marelui Antim. Cum înțelege Biserica să prăzniască acest eveniment?

Lipsă de reverență—«Gazeta Preoților» are aerul că muștră autoritatea competentă, pentru necompletarea Consistoriului Eparhial al Sfintei Mitropolii a Ungrovlahiei. «Din o mie de preoți câți are Eparhia, se va găsi unul vrednic pentru ocuparea locului vacant din Consistoriu», zice numita gazeta.

Noi suntem mai ieftini ceva. Noi credem, că jumătate din preoții Eparhiei sunt vrednici de cinstea de membri în Consistoriu. Nu e al nostru, al ~~stăpânului~~ însă, a alege. Acesta este și

trebuie să fie un drept exclusiv al Kiriarhului.

Înalt Prea Sfântul Mitropolit Primat a ales odată pe judecătorii săi. Combinațiunile politice s'au opus alegerii Mitropolitului Primat, și bine face l. P. S. Sa că persistă în prima alegere, nesupuindu-se gustului politicianismului.

Datoria noastră a celor bisericești e să aplaudăm gestul acesta nobil și demn al Primatului, nu să-L muștrăm, că nu se supune indicațiunilor politicianilor.

Par'că ni s'ar impune mai multă reverență!

Un aviz necesar.—Defensorul ecleziastic Ștefan Eftimescu, pe care d. Gârboviceanu, Administratorul Casei Bisericii, dintr'o măsură de prudență, nu-l mai trimete la nici o lucrare în Eparhia Ungrovlahiei, este delegat să delimiteze enoriile Bisericilor și preoților dela Focșani.

Fraților preoți focșăneni, păziți-vă buzunarele!

Homo homini lupus.—Ne-am luat sarcina să denunțăm clerului și lumii pe preoții cari dușmănesc și lovesc în frații lor de apostolat.

De azi înainte vom cita nume și fapte. Incepem cu nesațiosul preot Tudor Popescu dela Biserica Sf. Ilie din Braila, care de ani de zile, urmărește și pisează pe colegul său Pr. Bejan Enăchescu, prin ajutorul lăcomului protopop Ilie Didicescu.

Atacul împotriva Preotului Bejan a început de acum câțiva ani, de când Braila depindea ca Administrație bisericească de Eparhia Dunării de jos, pe ridiculul motiv că preotul acesta a săvârșit o faptă necanonică ajutând pe d. Leon Popescu la compilarea filmului «Războiul din 1877» și azi, hrăpăreții dușmani, ajutați de lăcomia Episcopului Dionisie, pentru o vină tot așa de ridicolă, se credea foarte aproape de realizarea planului lor infernal. Asemenea oameni nu merită decât dispreț iar noi de aci, atragem atențiunea atât a Onor! Casei Bisericii cât și a Episcopului Dionisie, că de nu vor opri la vreme în opera de prigonire a Preotului Belan, discutând în mod public chestiunea aceasta în toate cutele și amanunțele ei, nu le va fi decât spre rușine.

Cu aceasta ocaziune, facem constatarea, că în relațiunile dintre ei, unii preoți sunt chiar: «homo homini lupus».

Una din gollogăriile defensorului Eftimescu. În jud. Teleorman, cine nu cunoaște, sau cine n'a auzit de par.

Nastase dela Piatra? Ca e bogat, e știm cu toții. Preotul acesta are însă o reputație... O spune preotasa Sf. Sale, tuturor.

Ei bine; Piatra este o comună cu o populațiune de 6000 locuitori. Populație grozav de multă, de sigur, pentru un sigur preot.

Enoriași sperieți de specula preotului Nastase și de relele lui parturi, neputând fi serviți cu cele necesare cum trebuia și când trebuia, au cerut înființarea unei noi parohii.

Casa Bisericii a trimis în cercetarea plângerii locuitorilor pe defensorul Eftimescu.

Să mai spunem de cheful și de petrecerea d-lui Eftimescu la părintele Nastase? Inutil, credem. Destul că Eftimescu a găsit în păr. Nastase o găscă de jumilit pentru mulți ani. La trei luni, la șase luni, câțiva ani în șir, Eftimescu pleca la Piatra Teleorman și avea sigur un chef cu trlrtrmuri și 500 lei dela părintele Nastase.

Parintele Nastase singur o spunea enoriașilor săi, la cărciumă, când muștra, că de ce se plâng la Casa Bisericii cerând nouă parohie: «Fire-ați ai dracului, să fiți! Mi-aduceți mereu pe Eftimescu pe cap și nu-mi ia mai puțin de 500 lei, un drum. Dar nu e nimic; tot de la noi ies și aștia!»

Librăria P. SURU

BUCUREȘTI

==== Calea Victoriei 85

====
e una din cele mai bine asortate librării românească. Carti literare și scolare, reviste, harte, recușite de scris, etc. Prețuri convenabile. Serviciu prompt

====
Tipografia Nicolae Strollă
Calea Victoriei No. 113.—București

====
Lucrează orice lucrări ce ating
Tipografiei estin și curat. —